Тошкент ҳақиқати

№ 159 (10.408).

1992 йил 17 ноябрь сешанба

Баҳоси 3 сўм.

1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН НАШР ЭТИЛМОҚДА.

Вилоят ижтимоий–сиёсий газетаси

СЕШАНБА, ПАЙШАНБА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ.

Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси— 60 ёшда

СУРАТДА: юбилей тантаналари иштирокчилари.

В. П. ЧКАЛОВ НОМЛИ ТОШКЕНТ САМОЛЁТСОЗЛИК ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ ЖАМОАСИГА

Қадрли дўстлар!

Ўзбекистондаги кўпгина корхоналарга туташ бўлган корхонангизнинг ташкил топганига 60 йил тўлиши муносабати билан сизларни қизғин табриклайман.

Самолётсозлар жамоаси босиб ўтган шонли йўл — ватанпарварликка, гражданликка, байналмилаллик бурчига бўлган муносабатнинг ёрқин намунаси, шижоатли меҳнатнинг ажойиб мактабидир. Бирлашмада яратилаётган қанотли кемаларни сайёрамизнинг энг олис бурчакларида ҳам яхши билишади. Ишчилар, муҳандислар, конструкторлар завод учувчилари илк сардори Валерий Павлович Чкаловнинг ер шарини айланиб учишдек орзусини амалга оширганликлари билан ҳақли равишда фахрлансалар арзийди. Тошкент самолётсозлик ишлаб чиқариш бирлашмаси жамоаси фан-техника тараққиётининг олдинги сафида бормоқда, жаҳон ва мамлакатимиз самолётсозлигида пешқадамлардан ҳамда Ўзбекистон машинасозлик индустриясининг байроқдорларидан бири ҳисобланади.

Бизнинг кунларда самолётсозларнинг халқлар дўстлиги анъаналарини авайлаб-асраб сақлаган ҳолда янги авлодга тўла-тўкис етказаётганлиги бебаҳо аҳамият касб этмоқда, ўзаро ёрдам, гражданлик бурчини ҳис этиш, маънавий қадриятлар ҳар бир халқда ғоят қадрлидир. Бу жамоангизнинг катта ҳаётий қудратга эга эканлигидан, унинг янги шонли зафарларни қучишга қодирлигидан далолат беради.

Қадрли дўстлар, ишчилар ва самолётсозлар оила аъзолари, Сизга чин қалбдан эзгулик, тинчлик, эсон-омонлик, бахт ва сиҳат-саломатлик тилайман.

Камоли эҳтиром билан
Ўзбекистон Республикаси
Президенти

И. КАРИМОВ.

В. П. ЧКАЛОВ НОМЛИ ТОШКЕНТ АВИАЦИЯ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ ИШЧИЛАРИ, ИНЖЕНЕР-ТЕХНИК ХОДИМЛАРИ ВА ХИЗМАТЧИЛАРИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН МЕҲНАТ ЖАМОАЛАРИГА, БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРИГА

МУРОЖААТНОМАСИ

Азиз ватандошлар!

Бизнинг В. П. Чкалов номли авиация бирлашмамиз кўп минг кишилик жамоаси ўзининг 60 йиллигини нишонлаётган кунларда Ўзбекистон Республикасининг меҳнат жамоаларига, барча меҳнаткашларига мурожаат этиб, барча меҳнат аҳлини фуқаролар тинчлигига ва миллатлараро тотувликка эришиш учун жипслашишга даъват қиламиз.

Бозор иқтисодиётига ўтишнинг ҳаммамиз учун оғир давридан, собиқ иттифоқ парчаланиб, хўжалик алоқалари барбод бўлганидан кейин вужудга келган мушкул ижтимоий-иқтисодий вазиятдан муайян сиёсий кучлар турли ижтимоий, сиёсий ва миллий гуруҳларни бир-бирига қарама-қарши қўйиш, қасддан муаммолар келтириб чиқариш ва эҳтиросларини авж олдириш учун фойдаланиб қолишлари мумкин.

Ҳозир, Ўзбекистон Президенти И. А. Каримов ва республика ҳукумати ўтказаётган оқилона ички ва ташқи сиёсат туфайли, аҳолини ижтимоий ҳимоялаш масалаларига доимий эътибор берилаётгани, барча ҳокимият органларининг амалий ўзаро ҳамкорлиги, халқнинг онглилиги ва донолиги туфайли Ўзбекистон ларзалардан омон сақланмоқда, бир меъёрдаги турмуш ва меҳнат мароми таъминланмоқда.

Бизнинг вазифамиз — эришилган натижаларни мустаҳкамлашдан, мустақил республиканинг тақдири учун масъулият намоён этишдан иборат.

Ишлаб чиқарилаётган маҳсулот ҳажмларини кўпайтириш соҳасида самарали ишлаганда, республика тақдири учун шахсан масъулиятни англаган тақдирдагина кўнгилдаги натижаларга эришиш мумкин.

Тошкент самолётсозлари сизларга мурожаат этиб, бизнинг юртимизда ҳозир баъзи минтақаларда рўй бераётганига ўхшаш воқеаларга йўл қўймасликка чақиришни ўз бурчлари, деб ҳисоблайдилар. Ўша минтақалардаги сиёсий зиддиятлар, сиёсатбозларнинг бемулоҳазалиги натижасида ҳеч бир гуноҳсиз кишиларнинг қони тўкилмоқда. Буларнинг ҳаммаси энг оддий инсонгарчиликка хилоф бўлиб, халқларга бекиёс қайғу ва кулфат келтирмоқда.

Ўйлаймизки, Ўзбекистон меҳнаткашлари бу воқеаларнинг сабабларини фаҳмлаб олдилар, бизнинг жамиятимизда можарога йўл қўймайдилар, сиёсий барқарорлик ва фуқаролар тинчлигини бутун чоралар билан сақлаб қоладилар. Ҳар биримиз қалб амри, виждонимиз билан умумий хонадонимизда тинчлик ва тотувликни янада мустаҳкамлашда шахсан қатнашайлик, унинг тақдири учун юксак масъулият кўрсатайлик, миллати ва эътиқодидан қатъи назар жамики меҳнат аҳлининг бирлигини англашимизни намойиш қилайлик.

ҲОКИМЛАР ҲИСОБОТ БЕРМОҚДАЛАР

ВИЛОЯТИМИЗНИНГ БАРЧА ШАҲАР ВА РАЙОНЛАРИДА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ КЕНГАШЛАРИНИНГ СЕССИЯЛАРИ БЎЛИБ ЎТМОҚДА

ЯКУНЛАР ВА РЕЖАЛАР

ЎТГАН жума куни бўлиб ўтган Чирчиқ шаҳар халқ депутатлари Кенгашининг XV сессиясида шаҳар ҳокими Д. Т. Азизхўжаев ҳокимликнинг таркибий бўлинмалари фаолияти, 1992 йилда қилинган ишлар ҳамда 1993 йилдаги вазифалар тўғрисида ҳисобот маърузаси қилди. Нотиқ республикамиз мустақиллигининг яқинда нишонланган бир йиллиги хусусида сўз юритиб, жумҳуриятимизда ўтган давр мобайнида қўлга киритилган ютуқлар, жумладан, Чирчиқ шаҳри ҳокимлиги фаолияти тўғрисида батафсил тўхталди.

— Шу кунларда,— деди Д. Т. Азизхўжаев,— пахта учун кураш ҳар бир ўзбекистонликнинг жонажон иши бўлиб қолди. Далаларда етиштирилган мўл ҳосилнинг сўнгги мисқолларигача териб олиб, вилоятимиз «оқ олтин» хирмонини тезроқ бунёд этиш учун ғайрат-шижоат кўрсатилмоқда. Чирчиқликлар ҳам бу курашга ўзларини даҳлдор деб билиб, пахтакорлар билан ёнма-ён тер тўкмоқдалар. Ҳозир пахтазорларда 3 мингга яқин ҳамшаҳарларимиз меҳнат қилмоқдалар. Улар орасида ишчилар, қурувчилар, илмий ходимлар, шифокорлар, муаллимлар бор. Улар кучи билан ҳозиргача 1020 тоннадан зиёд хом ашё териб берилди. Биз яқин кунлар ичида ҳашарчилар сонини янада кўпайтирмоқчимиз.

1992 йилда қилинган ишлар тўғрисида гапирар экан, Д. Т. Азизхўжаев шаҳардаги йирик корхоналар — «Электркимё саноати» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Ўзбекистон ўтга чидамли ва қийин эрийдиган металлар комбинати, «Ўзбеккимёмаш», «Трансформатор», қишлоқ хўжалиги машинасозлиги сингари корхоналарнинг фаолияти ҳақида батафсил сўзлади. Зотан, мазкур иш жойларидаги иқтисодий кўрсаткичлар барча табақадаги аҳолининг моддий таъминотини белгилайди. Бироқ, корхоналар фаолияти изчил ва силлиқ йўналишда борди, деб бўлмайди. Ишлаб чиқариш майдонларини хом ашё билан таъминлаш, тайёр маҳсулотларни харидорларга етказиб бериш сингари жабҳалардаги мураккабликлар кўпгина ерларда ишлаб чиқариш унумдорлигининг пасайишига олиб келди.

Ҳоким ташвишли рақамлар келтирди. Жорий йилнинг тўққиз ойи мобайнида ўтган йилнинг шу даврига нисбатан қиёсий баҳолар билан ҳисоблаганда, маҳсулот ишлаб чиқариш 2 миллиард сўмдан зиёдга камайди. Фоиз ҳисобида бу 23,6 ни ташкил этади. Ишлаб чиқариш ҳажми чораклар бўйича пасая борди. Маҳсулотларнинг деярли барча турлари бўйича камайиш кузатилди. Фақат нон ва нон маҳсулотлари, пойабзал, автоматлаштириш асбоб-ускуналари ва воситалари бундан истиснодир.

Собиқ Иттифоқ давридаги иқтисодий алоқаларнинг узилганлиги, молиявий соҳадаги бош-бошдоқликлар, моддий-техникавий таъминотдаги кечикишлар бундай тангликнинг асосий сабабчиси бўлди. Энг ачинарлиси шундаки, ишлаб чиқилган маҳсулотларга ўз вақтида ҳақ тўлаш амалга оширилмаяпти. Меҳнат унумдорлиги ишчилар даромадидан орқада қолмоқда. Масалан, январь-сентябрь ойларида иш ҳақи ўртача 8,5 марта ошганлигига қарамай, уларни сарфлаш миқёслари ниҳоятда тор бўлди.

— Шунинг учун,— деди ҳоким,— иқтисодий тангликдан чиқиш йўлларини ҳаммамиз биргаликда излашимиз, иқтисодий алоқаларни тез орада намунали йўлга қўйишимиз керак.

Ҳоким гапларига қараганда, шаҳарда ҳозир ишсизлик энг катта муаммо бўлиб турипти. Шаҳар саноатида ўтган йилга нисбатан 856 ишчи — ўрнининг йўқотилганлиги ҳали «хамир учидан патир»га ўхшаб турипти. Келажакда ишсизлар сони янада ошиши эҳтимоли бор. Натижада, корхоналар иш кунларини қисқартиришга мажбур бўлмоқдалар.

Ўз маърузасини тугатар экан Д. Т. Азизхўжаев шундай деди:

— Мен ўз нутқимда ўз ишимни, муовинлар, бўлинмалар ҳамда бўлимлар бошлиқларининг фаолиятини батафлис ёритиб беришга ҳаракат қилдим. Ҳокимликнинг корхоналар, ташкилотлар, мулкчиликнинг турли шакллари асосида фаолият юргизаётган янги тизилмалар билан қилаётган алоқалари сизларга янада равшанроқ бўлиб қолди. 1993 йилда амалга оширадиган ишларимиз режаларидан ҳам бохабар бўлдингиз. Келажакдаги муваффақиятларимиз ҳаммамизнинг якдиллигимизга, бир жон-бир тан бўлиб ҳаракат қилишимизга, ташкилотчилигимизга, уюшқоқлигимизга боғлиқдир. Чирчиқликлар Республикамиз Президентининг барча фармонларини оғишмай амалга оширадилар, чунки, улар чиндан ҳам халқимиз бахт-саодатини, порлоқ келажагини, мўл-кўлчилигини ўз олдига мақсад қилиб қўйган фармонлардир.

Д. Т. Азизхўжаев ҳисобот маърузаси қизғин муҳокама қилинди. Сўзга чиққан депутатларнинг гапларидан уларнинг ўз шаҳарлари тақдирига бефарқ қарамаётганликлари шундоқ сезилиб турарди. Нотиқлар ҳозирги иқтисодий қийинчиликлардан тезроқ чиқиш учун қатор қимматли фикр ва мулоҳазалар билдирдилар. Жумладан, Ўзбекистон ХДП шаҳар кенгаши котиби О. Э. Соипов иқтисодий соҳада мустақилликка эришмасдан туриб, том маънодаги мустақилликка эришиб бўлмайди, деди. У шаҳар иқтисодиётини инқироздан чиқариш бўйича қатор таклифлар киритди. Сўзга чиққанлар шаҳар транспорти, савдо, тиббий ва маданий-маиший хизмат кўрсатиш, аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлаш масалалари ҳам асосий муаммолар эканлигини таъкидладилар.

Сессияда муҳокама қилинган масалалар бўйича тегишли қарорлар қабул қилинди.

Сессия ишида вилоят ҳокимининг биринчи ўринбосари Л. П. Тернових иштирок этди.

Р. УМАРОВ,
О. ВЛАДИМИРОВА.

(Ҳисоботлар давоми 2-бетда).

• 92-ЙИЛ ҲОСИЛИ

• Режани бажарганларни қутлаймиз! •

БЎКА РАЙОНИДАГИ «БЎКА» ДАВЛАТ ХЎЖАЛИГИ

● 2 МИНГ 200 ТОННАДАН ортиқ пахта топширди. 1100 гектар майдондан йиғиб олинган бу ҳосилнинг 1400 тоннаси машиналарда териб олинди. Режани муваффақиятли бажарган хўжалик меҳнаткашлари имкониятларини чамалаб кўриб яна 120 тонна пахта топширишга ҳаракат қилмоқдалар.

ШУ РАЙОНДАГИ ҲАМЗА НОМЛИ ЖАМОА ХЎЖАЛИГИ

● БУ ЖАМОА хўжалигида ҳозирги кунга қадар ҳосилдорлик 27 центнерга етди. Ялпи хирмон 2650 тоннадан ошди. С. Назаров, Н. Ортиқов, Х. Қаюмов, П. Махатов, Д. Боботоев сингари ўртоқлар бошлиқ бригадалар режани 105—127 фоизга етказиб адо этдилар. Ҳосилнинг 90 фоизи машинада терилди. Бунда Х. Рисқулов, Х. Абдиев, Б. Сангинов, Э. Аширматов, С. Жўраев сингари механик-ҳайдовчиларнинг хиссаси катта бўлди.

ШУ РАЙОНДАГИ УЛУҒБЕК НОМЛИ ЖАМОА ХЎЖАЛИГИ

● ХЎЖАЛИКНИНГ 522 гектарлик майдонида ҳосил мўл бўлди. Уни йиғиб олиш жадал суръатлар билан олиб борилди. 13 та терим машинасидан самарали фойдаланилди. Шу туфайли ҳам режа муваффақиятли уддаланди. Ҳар гектаридан олинган ҳосил 26,5 центнердан ошиб кетди.

Жамоа хўжалиги деҳқонлари режага қўшимча пахта топшириш юзасидан берган сўзларининг уддасидан чиқиш учун ҳам астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

ОҚҚЎРҒОН РАЙОНИДАГИ ҲАМИД ОЛИМЖОН НОМЛИ ЖАМОА ХЎЖАЛИГИ

● РЕЖА бўйича 2683 тонна пахта топширилиши керак эди. Терим-транспорт отрядлари малакали механик-ҳайдовчилар билан таъмин этилганлиги айни қизғин паллада қишлоқдаги барча аҳоли теримга тўла сафарбар қилинганлиги ютуқлар гарови бўлди. 2700 тоннадан ортиқ пахта топширилди ва режа ошириб бажарилди. Ҳозиргача мавжуд 14 та бригаданинг 13 таси маррага етди. А. Раҳматов, С. Каримов, М. Мелибоев, А. Тўлагановлар бошлиқ бригадаларда 28—29 центнердан ҳосил йиғиб олинди. Машинада 1615 тонна пахта терилди.

Хўжалик пахтакорлари яна 200 тонна пахта топширишга аҳд қилдилар.

ПИСКЕНТ РАЙОНИДАГИ ОХУНБОБОЕВ НОМЛИ ЖАМОА ХЎЖАЛИГИ

● МАВЖУД 1334 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 28,4 центнердан, жами 3860 тонна хирмон бунёд этилди. Эришилган натижага хўжаликнинг М. Мадалиев, Т. Ҳайдаров, Т. Абдуаҳадов, А. Қосимов, У. Эргашев ва А. Турдибоевлар бош бўлган бригадаларининг пахтакорлари, айниқса, салмоқли ҳисса қўшдилар.

Хўжаликда пахта йиғим-терими давом этмоқда.

ШУ РАЙОНДАГИ «ҚИРҚҚИЗОБОД» ЖАМОА ХЎЖАЛИГИ

● ҒЎЗА парваришi даврида асосий эътибор табиий офатдан шикастланган ғўза ниҳолларига қайта-қайта ва қўшимча ишлов беришга қаратилган эди. Шунинг учун ҳам ҳосил анча баракали бўлди ва барвақт пишиб етилди. «Зангори кема»лар унумли ишлади. Қодир Бўтаев, Исомиддин Ҳайитқулов, Мўмин Мадалиев, Абдурашид Ғофуров, Камол Жўраевларнинг ҳар бири 85—90 тоннадан пахта тердилар. Шундай қилиб, режадаги 2 минг тонна ҳосилнинг 80 фоизи механик-ҳайдовчилар зиммасига тўғри келди. Қирққизободликлар яна 150 тонна пахта тайёрлаш учун ҳаракат қилмоқдалар.

ЎРТАЧИРЧИҚ РАЙОНИДАГИ «ЎРТАСАРОЙ» ЖАМОА ХЎЖАЛИГИ

● «ЎРТАСАРОЙ»ЛИКЛАР ҳам ғанимат кунлардан, имкониятлардан, оқилона фойдаланиб, теримда яхши натижаларга эришдилар. Улар шу кунгача давлатга 1800 тонна ўрнига 1812 тонна пахта топширдилар.

Айни кунларда қолган ҳосилни ҳам тезроқ йиғиб, териб олиш учун кураш қизғин давом этмоқда.

ТОШКЕНТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ВА ИРРИГАЦИЯЛАШ МУҲАНДИСЛАРИ ИЛМГОҲИ ЎҚУВ ХЎЖАЛИГИ

● ИЛМ-ФАН ютуқлари, илғор тажрибаларнинг жорий этилиши яхши натижалар бермоқда. Буни мазкур ўқув хўжалиги тажриба далалари самарадорлиги мисолида кўриш мумкин. Хўжалик деҳқонлари йиғим-теримни уюшқоқлик билан ўтказдилар. Жамоалар ўртасида ўзаро мусобақа амалий натижалар берди. Ҳозирги кунга қадар 2 минг ўрнига 2016 тонна пахта топширилиб, режа муваффақиятли адо этилди. Бу ўқув хўжалиги деҳқонлари ҳам бор ҳосилни тезроқ саранжомлаб олиш чора-тадбирларини кўрмоқдалар.

ВИЛОЯТ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ҲАҚИДА 16 НОЯБРГАЧА БЎЛГАН

МАЪЛУМОТ

(Режага нисбатан фоиз ҳисобида)

Биринчи устун — районлар; иккинчи устун — бир кунда тайёрланган пахта; учинчи устун — мавсум бошидан буён; тўртинчи устун — машинада бир кунда терилган пахта, бешинчи устун — мавсум бошидан буён.

Бўка	0,60	96,09	0,10	89,90
Оққўрғон	0,80	95,42	0,25	81,08
Бекобод	0,78	93,85	0,09	69,45
Ўртачирчиқ	1,26	89,18	0,80	68,96
Чиноз	1,00	88,61	1,32	90,15
Қуйичирчиқ	0,53	86,31	0,09	82,48
Юқоричирчиқ	0,89	86,29	0,14	84,28
Пискент	1,10	82,44	0,10	43,67
Янгийўл	1,14	81,47	0,60	54,04
Вилоят бўйича	0,86	89,97	0,31	74,57

БИТИМ ИМЗОЛАНДИ

16 ноябрь куни Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлигида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти билан Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ўртасида «Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Ўзбекистонда Ваколатхонасини очиш хусусида»ги битим имзоланди. Битимга Ўзбекистон Республикаси номидан Ташқи ишлар вазири Убайдулло Абдураззоқов имзо чекди.

Ташқи ишлар вазири республиканинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотига аъзо бўлиб кириши халқимизнинг азалий орзуси эди, шунинг учун Тошкентда фаолият кўрсатаётган бошқа давлатларнинг элчихоналари силсиласида халқаро ҳамдўстлик ваколатхонасини бош элчихона деб ҳисоблаймиз деди.

Ваколатхона очилгандан сўнг, деди Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг вакили Холид Малик, халқаро ҳамжамият маҳкамалари иқтисодиёт, дипломатия, сиёсатшунослик соҳаларида мутахассис тайёрлашда ёш давлатингизга ёрдам беришга киришади.

(ЎзА).

• Тожикистонда тинчлик бўладими?

БУ—БОШ МАСАЛА

ХЎЖАНД, 16 ноябрь. Ўзбекистон Миллий Ахборот агентлигининг махсус мухбири Лев ЛЕВИН бугун Тожикистон Республикасидан хабар қилади:

Халқ ноиблари бронетранспортёрлар ва аскарлар соқчилигида Тожикистон Республикаси Олий Кенгашининг кўпдан буён кутилаётган ўн олтинчи сессиясига келдилар. Сўнгги дақиқагача сессия очилиши ёки очилмаслиги маълум эмасди.

Мана энди сессия иш бошлашига шубҳа йўқ. Сессияга етиб келган икки юзга яқин халқ ноиблари Хўжанддан саккиз километр масофадаги Саидхўжа Ўринхўжаев номидаги жамоа хўжалигининг кошиндор ва ҳашаматли маданият саройида тўпландилар. Кун тартибидаги масалаларни ҳал қилиш учун депутатларнинг сони етарли!

Кун тартибига дастлабки тарзда ўнта масала қўйилган. Шулар ичида энг муҳими — ижтимоий-сиёсий вазиятни барқарорлаштириш ва шу муносабат билан президент Раҳмон Набиев тарқатган баёнот масаласидир. Раҳмон Набиевнинг ўзи сессияга таклиф этилмаган.

Сессиядан олдин Ўзбекистон, Қозоғистон, Қирғизистон, Россия Президентларининг вакиллари республиканинг ҳамма минтақаларида бўлдилар.

— Биз юзлаб одамлар билан учрашдик ва суҳбатлашдик, — деди Ўзбекистон вакили, Ташқи ишлар вазирининг биринчи ўринбосари Ш. Зиёмов шу учрашувлардан кўзда тутилган мақсад тўғрисида гапириб. — Ҳамма жойда оддий халқ хунрезликни дарҳол тўхтатишни талаб қилмоқда. Тожикистонда давом этаётган воқеалар сиёсий курашдан бошқа нарса эмас.

Тожикистондаги машҳур кишилардан бири — халқ ноиби Давлат Худоназаровнинг фикри бундай:

— Сессияга республиканинг ҳамма вилоятлари ва минтақаларидан халқ ноиблари келганининг ўзи — катта гап. Республика Олий Кенгаши Раёсати ва Вазирлар Кенгашининг истеъфога чиқиши тўғрисидаги баёнотдан сўнг Тожикистонда ҳокимият муаллақ бўлиб қолди. Бундай аҳволга эса сира йўл қўйиб бўлмайди. Одамларни атрофига жипслаштириб, халқ учун тинчлик ва миллий тотувликни таъминлашга қодир бўлган раҳбар зарур.

Бу хабарни мен туш пайтида юбормоқдаман. Сессия ҳали очилгани йўқ. Муроса комиссияси ишлаб турибди. Унинг таркибида ҳамма минтақалардан халқ ноиблари бор. Ҳозир кўп нарса улар қабул қиладиган қарорларга боғлиқ.

ҲОКИМЛАР ҲИСОБОТ БЕРМОҚДАЛАР

ВИЛОЯТИМИЗНИНГ БАРЧА ШАҲАР ВА РАЙОНЛАРИДА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ КЕНГАШЛАРИНИНГ СЕССИЯЛАРИ БУЛИБ УТМОҚДА

ИЗЛАНИШ ВА ҲАМКОРЛИКНИ КУЧАЙТИРАЙЛИК

ОЛМАЛИҚ шаҳар кенгашининг Олмалиқ ҳокими Ю. Н. Беланов ҳисоботини муҳокама қилишга бағишлаб ўтказилган сессиясига депутатлардан ташқари корхоналар, ташкилотлар, муассасаларнинг раҳбарлари ҳам таклиф этилди, шунингдек жамоат ташкилотларининг фаоллари ҳам қатнашдилар. Чунки бозор муносабатларига ўтиш давридаги ҳозирги мураккаб вазиятда шаҳарнинг тақдири уларни ҳам бефарқ қолдирмасди.

Сессияда ҳокимлик қабул қилган кўпдан-кўп чораларга қарамай шаҳар бўйича анча мураккаб муаммолар тўпланиб қолганлиги таъкидланди. Улар шаҳар ҳаётининг деярли барча томонларига таалluқлидир. Албатта, уларнинг ҳаммаси ҳам шаҳар ҳокимлиги, корхоналар, ташкилотлар томонидан йўл қўйилган камчиликлар оқибатида юзага келгани йўқ. Объектив сабаблари ҳам бор. Бу саноат ишлаб чиқаришининг, халқ истеъмоли буюмлари тайёрлашнинг камайганлиги ва бошқа сабаблардир. Бироқ шунга қарамай сессияда ҳисобот берган шаҳар ҳокими, сўзга чиққан нотиқлар бошдан кечирилаётган қийинчиликлар ҳақида гапириб, вазиятни яхшилашнинг резерв ва имкониятлари, ўзлари йўл қўйган камчиликлар ва нуқсонлар тўғрисида кўпроқ тўхталдилар.

Илгари хўжалик алоқаларининг бузилиши, технологик асбоб-ускуналар учун эҳтиёт қисмлар, хом ашёларнинг камайиб кетиши саноат корхоналари зич жойлашган Олмалиқ каби шаҳар учун катта муаммоларни вужудга келтирди. Бу кўпчилик корхоналар ва ташкилотларнинг иш маромига салбий таъсир кўрсатди. Албатта, ободонлаштириш, турмуш фаровонлигини яхшилашга ҳам тўсқинлик қилмоқда. Олмалиқ ҳокими Ю. Н. Беланов сессиядаги ҳисобот докладида келтирган айрим рақамлар буни кўрсатиб турипти. Масалан, шу йилнинг ўтган тўққиз ойида саноат ишлаб чиқариши ҳажми 1991 йилнинг шу давридагига нисбатан бор-йўғи 78 фоизни ташкил этди. Халқ истеъмоли буюмлари ишлаб чиқариш ҳам камайди. Олмалиқда тайёрланаётган 30 дан ортиқ муҳим саноат маҳсулоти турларининг 25 хили бўйича ишлаб чиқариш ҳажми камайди.

Сессияда маҳсулот тайёрлашнинг, ишлаб чиқариш ўсиши суръатларининг камайиши катта ташвиш билан қайд қилинди. Капитал қурилиш билан шуғулланаётган ташкилотлар ҳам оғир аҳволни бошдан кечирмоқдалар. Шаҳарда бу йил маблағ билан таъминлашнинг барча манбалари ҳисобига ўтган йилдагига нисбатан 60 фоиз кам уй-жойлар қурилди. Қурилиш ишлари ҳажмининг камайиши давлат бюджетидан маблағ тобора кам ажратилаётганлиги натижасидир. Лекин, маърузачи таъкидлаганидек, ҳозирги мураккаб иқтисодий вазиятда давлатнинг маблағ билан таъминлаш манбаларидан сармоя ажратишни кўпайтирилишини кутишга ҳожат бўлмаса керак. Аввало, уй-жой қурилишига ўз кучларимиздан келиб чиқиб қарамоғимиз лозим. Олмалиқда эса капитал қурилишини каттагина ҳажмларда олиб бораётган меҳнат жамоалари ҳам анчагина бор. Улар бу муҳим ишда ўз имкониятларини ишга солмоқдалар. Масалан, Олмалиқ кон-металлургия комбинати, «Аммофос» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Қоулда» кони, «Алмаликсвинецстрой» трести, гилам фабрикаси ва бошқа ташкилотлар маблағлари ҳисобига буюртмачиларга 17 минг квадрат метр саҳнли уй-жойлар топширилди. Бошқа меҳнат жамоалари ҳам уй-жой қурилиши учун маблағлар ажратиш имкониятларини қидиришлари лозим. Сессияда сут заводи, гўшт комбинати, автотранспорт корхонаси, пиво-алкоголсиз ичимликлар заводи, тикувчилик фабрикаси ва бошқа кўпгина корхоналар ва ташкилотлар ҳам ўз бюджетларидан капитал қурилиши учун маблағлар ажратишни назарда тутишлари, уй-жой қурилишида улушли қатнашишлари лозимлиги таъкидланди.

Сессияда иқтисодий барқарорлик кўп жиҳатдан корхоналар ва ташкилотлар ўз резервларидан қанчалик оқилона фойдаланишларига боғлиқ эканлиги алоҳида таъкидланди. Ташаббускорликни, ишбилармонликни ҳар томонлама рағбатлантириш лозим. Ҳозирги вақтда, айниқса, МДҲ мамлакатлари билан иқтисодий алоқаларни тиклаш ниҳоятда муҳимдир. Шериклар билан бевосита шартномалар тузиш каби алоқа шаклидан кенгроқ фойдаланиш лозим.

Шаҳарнинг бемалол рақобат қила оладиган маҳсулот ишлаб чиқарилаётган меҳнат жамоаларида хорижий бозорга чиқиш учун имконият бор. Шу йўл билан топилган валютани янги технологияларни, камёб асбоб-ускуналар ва хом ашёларни, халқ истеъмоли буюмларини сотиб олиш учун фойдаланиш керак. Шаҳарда бу йўналишда муваффақиятли фаолият кўрсатаётган жамоалар ҳам йўқ эмас. Уларнинг тажрибасини оммалаштириш лозим.

Ҳозирги мураккаб шароитларда ҳам анчагина корхоналар ишни бир маромда боришига эришмоқдалар. Олмалиқ кон-металлургия комбинати, «Аммофос» ишлаб чиқариш бирлашмаси, 80-автокорхона, маҳаллий гилам фабрикаси, гўшт комбинати шулар жумласидандир. Бу корхоналарнинг раҳбарлари хўжаликни юритишнинг янги шаклларидан оқилона фойдаланиб, меҳнат жамоалари билан биргаликда маҳсулот турини кўпайтириш ва сифатини яхшилаш, корхона ишининг барқарорлигини таъминлаш учун барча зарур чораларни кўрмоқдалар.

Ҳоким ўз докладида олмалиқликларни озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш муаммолари ҳақида тўхталиб, уни яхшилаш учун қўшни қишлоқ хўжалик туманлари хўжаликлари билан ҳамкорликни кучайтириш, бартер усулини кенг қўллаш лозимлигини айтди. Айни вақтда у шаҳардаги ёрдамчи хўжаликлар маҳсулот етиштиришни камайтириб юборганини қайд қилди. Айрим корхоналар эса бундай хўжаликларни умуман тугатиб юбордилар. Ваҳоланки, уларда ишлар оқилона олиб борилганда шаҳарликлар дастурхонига анчагина кўп маҳсулот берилган бўларди.

Сессияда меҳнаткашларни ижтимоий муҳофаза қилиш масалалари, аҳолига хизмат кўрсатувчи тармоқлар ишини яхшилаш, шаҳарда тинчлик, осойишталик, ҳамкорликни кучайтириш учун барча чоралар кўрилиши лозимлиги уқтирилди.

Сессияда Ўзбекистон давлат «Металлургсаноат» концерни бошқаруви раиси П. С. Мақсудов сўзга чиқди.

Сессия ишида Тошкент вилояти ҳокимининг ўринбосари А. А. Абдувосиқов иштирок этди.

О. АЛЬКО,
М. ҲАМИДОВ.

ҚИЙИНЧИЛИКЛАРНИ ЕНГИШ ЛОЗИМ

ЯНГИОБОД ҳокими Р. Н. Нодиров шаҳар Кенгаши депутатлари олдидаги ўз ҳисоботини эски иқтисодий алоқаларнинг барбод бўлиши оқибатида юзага келган ва тобора кучайиб бораётган муаммолар ҳақида тўхташдан бошлади.

— Шаҳримиз ўн йиллар давомида берк эди,— деди ҳоким.— Унинг ҳудудидаги корхоналар Иттифоқ мудофаа вазирлигига бўйсунар эди. Бу вазирлик асосий ишлаб чиқаришни ривожлантириш қатори шаҳарда, унга ўнларча километр нарида жойлашган Красногорск ва Чиғириқ шаҳарчалари ҳам киради, уй-жойлар, йўллар, ижтимоий-маданий хизмат кўрсатишга мўлжалланган жойлар қурилиши учун ҳам анча миқдорда маблағ ажратарди.

Бугунги кунга келиб Россиянинг шундай вазирлиги Ўзбекистонда жойлашган собиқ Иттифоқ вазирлигига қарашли бўлинмалардан воз кечди. Эндиликда Янгиободни ривожлантириш ҳақида ғамхўрлик қилиш республикамиз зиммасига тушди.

Янгиобод ҳокими шуни таъкидладики, юзага келган қийинчиликлар ва маҳаллий ҳокимиятнинг ғамхўрлиги корхоналар раҳбарлари ва меҳнат жамоаларида тушуниб кутиб олинаяпти. Улар оғир молиявий аҳволга қарамай ишлаб чиқариш суръатларини сусайтирмаяптилар, янги иш ўринлари ташкил этишяпти. Шаҳарда асбобсозлик заводини қуриш давом этмоқда. Бу ишни «Шарқ» ишлаб чиқариш бирлашмаси бошлади. Кичик корхоналар ва ширкатлар сони кўпаймоқда. Ўн ой давомида Янгиобод ҳокимлиги ишлаб чиқариш соҳасини ривожлантиришга қаратилган 1160 та қарор қабул қилди. Шаҳримизда чиқарилаётган янги маҳсулотлар орасида телевизор антенналари, телефон аппаратлари, пардозлаш плиталари ва бошқалар бор. Аҳолига пулли хизмат кўрсатиш ҳам кенгаймоқда. Янгиободдаги қатор корхоналар янги ишлаб чиқариш муносабатларига ўтаётганлиги ва мулк эгаси бўлаётганлиги учун ҳам шундай бўлмоқда. Масалан, «Шарқ» ишлаб чиқариш бирлашмасининг собиқ ишчи таъминоти бўлими акционерлик жамияти бўлди, шаҳар маиший хизмат кўрсатиш бўлинмалари ижара асосида ишламоқда, асбобсозлик заводи жамоаси ҳам ижарага ўтиб ишлаш учун ҳужжатлар тайёрламоқда.

Қурилишнинг кескин даражада қимматлашиши шаҳарда уй-жой муаммосини янада кучайтириб юборди. Ҳоким бу муаммони ҳал қилиш учун маблағ йўқлигини айтди. Айни вақтда у уй-жойларни хусусийлаштириш ҳақида батафсил тўхталди. Шахтерлар учун уй-жойларни беришда имтиёзлар бўлиши лозимлиги ҳақидаги масалани кўтарди. Улар ҳам қатор бошқа табақалар қатори уй-жойларни текинга хусусийлаштириб олишса айни муддао бўлур эди. Кончилар ўзлари ҳаётининг энг яхши йилларини шундай оғир ва мураккаб меҳнатга сарфлаганликларини инобатга олиш лозим. Айни вақтда шу касб туфайли касал ва ногирон бўлиб қолганлари ҳам кўп. Ҳоким ҳамманинг фикрини билдириб, Ўзбекистон Республикаси Президентига ерости ишларида банд бўлган мутахассислар табақаларини ҳам имтиёзлилар сафига қўшиш ҳақидаги таклиф билан мурожаат қилишни мақсадга мувофиқ, деб ҳисоблади.

Ҳоким шаҳардаги ўқув ишлаб чиқариш базаси, мактаблар ва мактабгача ёшдаги болалар муассасалари аҳволи ҳақида ташвишланиб гапирди. Айниқса болалар боғчалари муаммоси жуда мураккаб бўлиб қолганлигини таъкидлади. Красногорскдаги 2-кон бошқармаси оғир молиявий аҳволга тушиб қолганлиги учун болалар боғчаларига маблағи етишмаяпти. Шунинг учун кон бошқармаси тизимида ишламайдиган ота-оналар фарзандлари учун пул тўлашни жорий қилмоқда. Иқтисодчиларнинг ҳисобларига қараганда бу маблағ ҳар ойда ҳар бир бола учун деярли 1600 сўмни ташкил этади. Кўпчилик ота-оналар бунга қодир эмаслар. Бироқ пулли қилинмаса болалар боғчалари ҳам ёпилиб қолиши мумкин. Ҳокимнинг фикрича, болалар боғчаларини кон бошқармаси балансидан республика Халқ таълими вазирлиги тизимига ўтказиш тўғрисидаги масалани йил охиригача ҳал қилиш лозим.

Ҳоким ўз ҳисоботида аҳолига тиббий хизмат кўрсатишда таркиб топган мураккаб вазият ҳақида гапириб, тиббий кадрлар етишмаётганлигини, медицина муассасаларининг моддий-техника базаси талабга жавоб бермаслигини, бунинг устига турли хил дори-дармонлар етарли эмаслигини таъкидлади. Шу билан бирга у шаҳарда жиноятчилик даражаси ошиб бораётганлигини катта ташвиш билан қайд қилди. Бу бир жиҳатдан шаҳарда ишсизлик вужудга келганлиги билан изоҳланишини айтди.

Нафақахўрлар ва ногиронлар ҳақида ғамхўрлик қилиш кучаймоқда. Ҳозирги вақтда шаҳарда салкам 6700 нафар кекса бор. Шаҳар ижтимоий таъминот бўлими кучи билан уларнинг уйида ёрдам кўрсатиш йўлга қўйилди.

Ҳоким ҳисоботида шаҳар корхоналари раҳбарлари ва ҳар бир яшовчи олдида турган масалалар ҳам қайд қилиб ўтилди.

Красногорск шаҳарча кенгашининг раиси К. М. Меҳмонов ўз сўзида бошқа муаммолар қатори болалар боғчаларини халқ таълими тизимига ўтказиш ҳақидаги масалани ҳал қилишни тезлаштириш лозимлигини таъкидлаб, бу масала бўйича шаҳар ҳокимининг фикрини қувватлади.

Иккинчи кон бошқармасининг бошлиғи Л. И. Чаплигин ўз нутқида иқтисодий қийинчиликлар ҳақида тўхталди. У пулларнинг бир банкдан иккинчи банкка ўтиши ҳеч қандай асоссиз узоқ вақт давом этишини мисол қилиб кўрсатди. Ҳозирги вақтда бошқармага 220 миллион сўм келиб тушгани йўқ, ваҳоланки, бу маблағни Зарафшон конимиз ҳисобига юборганидан бери бир неча ой ўтди. Бу иқтисодий қийинчиликни юзага келтираётган энг асосий сабабдир.

Сессияда вилоят ҳокимининг ўринбосари Ҳ. Ҳ. Ҳамидов, республика Президенти маҳкамасининг бўлим мудири Б. Э. Қосимов қатнашдилар ва сўзга чиқдилар.

М. МИРҲАМИДОВ,
С. ЕЖКОВ.

ЎЗ УЙИНГ БЎЛСА

ЯНГИЙЎЛ шаҳар ҳокимиятидагилар уй-жой муаммосини ҳал қилиниши шаҳардаги маънавий муҳитни ҳам маълум даражада яхшилайди, деган фикрдалар. Шунинг учун бўлса керак охирги пайтда шаҳар ҳокимлигига тушган 600 хатдан бирортаси ҳам жавобсиз қолмади. Фуқароларнинг бу борадаги ҳар бир таклифларини ҳокимиятдагилар ҳисобга олиб қўйишди. Улар бу таклифлардан уй-жой дастурида фойдаланишни мўлжалламоқдалар. Шунинг учун бўлса керак, навбатдаги сессияда шаҳар ҳокими Ш. И. Каримов қилинган ишлар ҳақида ҳисобот бераркан, ўз маърузасини баайни шу муаммодан бошлади. Шаҳар ҳокимининг муовини Г. М. Кимнинг маърузаси ҳам шу масалага бағишланди.

Тўрт йил муқаддам «Уй-жой — 2000» дастурини қабул қилинишида бу борада жуда кўп муаммоларга дуч келинишини ҳокимиятдагилар тасаввур қилишмаганди. Бироқ бу ердагилар ушбу дастурдан воз кечишмади. Шу билан бирга уй-жой қуриш учун ер майдонлари ажратиш ҳамда инженерлик шахобчаларини ривожлантириш борасида жадал ишлар боряпти. Шу жумладан 20 километрлик водопровод қувури ўтказиш лойиҳаси тузилмоқда.

Уй-жой дастурини бажаришда «Янгилик» мавзесининг барпо этилиши муҳим аҳамиятга эга бўлаяпти. Ушбу мавзенинг ҳажми 32,2 гектар бўлиб, унинг 22 гектари 272 кишига уй-жой қуриш учун ажратиб берилди. Қолган майдонларга эса 3 та магазин, чойхона, болалар боғчаси ҳамда мактаб қурилиши режалаштирилди. Янгийўлликлар ер майдони олишлари биланоқ уй-жой қуришга киришдилар. Рақамларга мурожаат қилайлик. Шу кунгача 35 та уй қуриб битказилди. 47 тасида эса охирги ишлар кетаяпти. 59 тасининг томи ёпилиш арафасида.

Шу билан бирга 52 та ер майдонида ҳалигача қурилиш ишлари олиб борилмаётганлиги сессияда алоҳида тилга олинди. Ер эгалари ҳаттоки ушбу майдонларга бирор кўкат ҳам экишмаган. Ўз навбатида ҳокимиятдагилар маҳаллий бюджет ҳисобидан якка тартибда уй-жой қураётган Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ҳамда ногиронларига, маориф ҳамда соғлиқни сақлаш ходимларига ёрдам кўрсатишга аҳд қилдилар.

Албатта, уй-жой қурилиши дастурини ҳал қилишда шаҳар ресурсларини ва ташкилот ҳамда хўжаликларнинг имкониятларини бу ишга сафарбар қилиш лозим. Ҳозирда маблағнинг етишмаслиги натижасида водопровод қувурлари ёткизиш тўхтади. Мактаб ҳамда болалар боғчаси қурилиши бошлангани йўқ. Сессияда сўзга чиққан халқ депутатлари шаҳардаги корхоналар бу борада ёрдам берадилар, деб умид билдиришди.

Шаҳар ҳаёти муаммоларига тўхталар экан, ҳоким Ш. И. Каримов аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаш борасида анчагина қийинчиликларга дуч келинаётганлигини таъкидлаб ўтди. Шунинг учун ҳам бу борадаги қийинчиликларни бартараф этишга қаратилган ҳар бир ташаббус қўллаб-қувватланиши лозим. Масалан, «Семурғ» бирлашмаси 20 гектар майдонга қанд лавлаги экканди. Улар ҳосилни йиғиштириб олиб, Жамбул қанд заводига маҳсулотни топшириб, бунинг эвазига уердан тайёр маҳсулот олишмоқчи. Биохимия корхонаси, 2503-автокорхонаси ва ун заводидагиларнинг ҳатти-ҳаракатларидан сўнг нон ёпиш корхонаси қурилди. Айни пайтда уерда ишлаб чиқарилаётган маҳсулот ҳаммага манзур бўлмоқда.

Нафақахўрлар ҳамда ногиронларга ёрдам бериш мақсадида ҳам кўпгина ишлар қилинмоқда. Бу ишда ҳокимиятдагилар асосан маҳалла қўмиталарига суянишмоқда. Ҳокимиятда маҳалла қўмиталарининг раислари билан учрашувлар анъанага айланиб қолди. Наврўз байрамига ва бошқа анъанавий маросимларга тайёргарлик, турли шанбаликлар ўтказишни уларнинг иштирокларисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Турли хайрия кечалари ўтказиш шаҳар ҳаётида катта аҳамият касб этмоқда. Кам таъминланган оилаларга ҳамда ногиронларга ёрдам фонди тариқасида 800 минг ўтказилди. Бу борада «Биохимия» заводи алоҳида ўрин тутмоқда.

Халқ депутатлари шаҳар транспортининг қониқарсиз ишлаётганлигига ҳам алоҳида эътиборни қаратишди. Милиция ходимлари ҳам ўз вазифаларини кўнгилдагидек бажаришмаяпти. Натижада ўғирлик, чайқовчилик кейинги пайтларда маълум даражада ошди. Шу ўринда халқ дружиналари ишини яхшилаш масаласи қўйилди.

Сўзга чиққан ҳар бир депутат ўз маърузасида ўзлари учун муҳим бўлган масалаларни илгари сурди. Идишларни таъмирлаш заводининг директори И. Қўчқоров ўз сўзида хўжалик ҳисобидан 20 тонна картошка сотиб олиниб, ишчи ва хизматчиларга бепул тарқатилганлиги ҳақида гапирди. Табиатни муҳофаза қилиш қўмитасининг инспектори М. Нуриддинова эса шаҳар экологиясининг анчагина тозаланганлиги ҳақида сўзлади.

Сессияда шаҳар молия бўлимининг мудири Д. Г. Мустафин 1992 йилнинг тўққиз ойи мобайнида бюджетдан қандай фойдаланилганлиги ҳақида сўз юритди.

Сессия ишида вилоят ҳокимининг ўринбосари Б. М. Махситов ва Республика қурилиш материаллари саноати вазирининг биринчи муовини Г. Г. Исаев қатнашди.

Н. РАФИҚОВ,
А. ИБРОҲИМОВ.

ЗАМОНАВИЙ ШАҲАРГА АЙЛАНАДИ

ХАЛҚ депутатлари Оҳангарон шаҳар Кенгашининг бўлиб ўтган навбатдаги сессиясида сўзга чиққанларнинг нутқлари қадрдон шаҳарнинг тақдири ҳақида қайғуриш билан суғорилган эди. Оҳангарон қудратли Олмалиқ-Ангрен саноат минтақасида узоқ вақт давомида «ўгай» бўлиб келди. Олмалиқ ва Ангренда саноат ишлаб чиқариши қатори ажойиб ижтимоий, маданий, маиший хизмат кўрсатувчи жойлар барпо этилди, ободонлаштириш ишлари кенг кўламда олиб борилди. Ўз ҳудудида республика қурилиш индустрияси корхоналарининг учдан бир қисми жойлашган Оҳангаронда эса бундай ўзгаришлар бўлмади. 35 минг кишилик аҳоли яшаётган шаҳарда бир вақтлари қурилган пастқамгина маданият саройи, мўъжазгина кинотеатргина бор, холос. Шаҳардаги барча ижтимоий-маданий-маиший жойлар шулардан иборат.

Шаҳар кенгашининг 75 депутати бундай аҳволни тузатса бўлади, деб ҳисобламоқда. Бу йил Оҳангарон шаҳри ўз тақдирини ўз қўлига олди, демак, унинг келажаги ҳам ана шу қўлларда. Шу йилнинг мартидан бошлаб райондан ажралиб чиққан шаҳар ҳокимлиги иш бошлади. Шаҳарга хос бўлган кўпгина муҳим тизилмалар барпо этилди. Бироқ вақт ҳам ўзгармоқда. Агар илгари кўпинча давлат бюджет ресурслари ёрдами билан фаровонликка эришилган бўлса, эндиликда фақат ўз кучларига ишониш мумкин. Бу кучлар эса асосан шаҳардаги қурилиш индустриясининг йирик корхоналари — дон маҳсулотлари комбинати, цемент ишлаб чиқариш бирлашмаси, шифер бирлашмаси, қурилиш пластмассаси комбинати, «Сантехлит» заводи ва бошқалардир. Бироқ нарх-навонинг ниҳоятда ошиб кетиши, хўжалик алоқаларининг бузилиши кўпчилик маҳсулот ишлаб чиқарувчиларни мушкул аҳволга солиб қўймоқда (Оҳангарон корхоналари мижозларидан 5 миллиард сўмни ундириб ололмаяптилар, ўзлари эса 2 миллиард сўм қарзни тўлашолмаяпти).

Лекин шунга қарамай шаҳар ўз ривожланишида муайян одимларни танлади. Қисқа вақт ичида улушли қатнашиш билан ўйингоҳ қурилди. Бунда Оҳангарон цемент ишлаб чиқариш бирлашмаси бош буюртмачи ролини ўйнади. Болалар боғи қурилди, байналмилал жангчиларга ёдгорлик ўрнатилди. Киноконцерт залини қуришга киришилди. Бу ерда ҳам асосий оғирлик цемент ишлаб чиқариш бирлашмаси елкасига тушди. Дон маҳсулотлари комбинати хорижий технология асосида нон ёпиш учун кичик завод қурмоқда. «Оҳангаронқурилиш» бинокорлик трести ташкил этилди. Шу вақтгача шаҳарда бош пудратчи йўқ эди. Қисқаси, Оҳангарон ҳақиқий шаҳар қиёфасини олмоқда.

Сессияда ҳисобот маърузаси қилган шаҳар ҳокими Александр Расулов шулар ҳақида гапирди. Ёш ҳокимликка энергия, сув, газ билан шаҳарни таъминлаш бўйича оғир юк қолган эди. Шаҳарнинг қатор муассасалари — прокурорлик, милиция, шаҳар газетаси ва бошқа шу кабиларни сақлаш учун анчагина маблағ керак эди. Шаҳарда экологик аҳволни яхшилаш бўйича кенг миқёсли муаммо ҳам кўндаланг бўлиб турипти. Ўтган ярим йилда кўпчилик бундай ҳаётий муҳим масалаларни ҳал қилишда сезиларли силжиш бўлди.

Депутатлар ҳисоботда бешинчи даҳа қурилиши ҳақидаги хабарни қизиқиш билан тингладилар. Янги қозонхона учун 2 та қозон Украинадан келтирилди. Уй-жой шаҳарчасида аввало муҳандислик иншоотлари қурилади, кейин эса уйларни барпо этишга киришилади.

Шаҳарда кичик тавсифдаги муаммолар ҳам бор. Уларни ҳал қилиш ҳам анчагина миқдордаги маблағ ва куч-ғайратни талаб қилмоқда. Шу вақтгача иситиш учун узатиб бериладиган сувни кимёвий тозалаш бўйича тизимлар барпо этилмаган. Бунинг оқибатида ҳар йили километрлаб қувурларни алмаштиришга тўғри келмоқда. Шаҳар алоқа узелини тиклаш учун шошилинч чоралар кўриш керак.

Дон маҳсулотлари комбинати директори Д. Мусаев ўз сўзида кекса кишиларнинг оғир аҳволи, уларнинг турмушини яхшилаш зарурлиги ҳақида ташвишланиб гапирди. Уруш ва меҳнат фахрийлари шаҳар Кенгашининг раиси А. Аъзамовнинг нутқи ҳеч кимни бефарқ қолдирмади. У фахрийларни озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлашдаги камчиликлар ҳақида гапирди.

Оҳангарон цемент ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори А. Федоров шаҳарни ободонлаштириш бўйича корхона кучи билан қилинаётган ишлар ҳақида гапирди. Жумладан, сув билан таъминлашни яхшилашга 3 миллион сўм сарфланди. Ҳозирги вақтда 2 та сув ажратгич ва сув чиқаргич қурилмоқда. Стадион барпо этишга 7 миллион сўм, болалар боғчаси қурилиши учун 2 миллион сўм, уй-жой қурилиши учун 10 миллион сўм, хайрия мақсадларига 500 минг сўм сарфланди. Мачит қурилишига 450 минг сўм ажратилди. Ҳокимликка беғараз 2 миллион сўм билан ёрдам кўрсатилди. Оҳангарон шаҳри ҳаммаси бўлиб бирлашма жамоасидан 30 миллион сўм маблағ олди.

Келаси йили ичимлик сув таъминотини яхшилаш, кинотеатр қурилиши, ўйингоҳнинг иккинчи навбати, чўмилиш ҳавзасини қуриш бўйича ишлар давом эттирилади. Депутат Федоров ҳокимлик ишини қониқарли, деб топишни таклиф этди.

Депутатлар асосан шаҳар хўжалигининг муаммолари ҳақида гапирдилар. Маърузалар танқидий бўлишига қарамай уларда келажакка ишонч руҳи сезилиб турарди. Чунки, бу муаммоларнинг ҳал қилиниши бевосита шу оҳангаронликларнинг ўзларига боғлиқ. Бу ишга биринчи навбатда ҳокимлик ходимлари, йирик саноат корхоналарининг раҳбарлари бош-қош бўлишлари, барча меҳнаткашларни шунга жалб қилишлари лозим. Шундай қилинса Оҳангарон ҳам замонавий шаҳарга айланади.

В. РУДАКОВА,
М. МАҲМУДОВ.

ФАРОВОНЛИКНИ ТАЪМИНЛАШ — БОШ ВАЗИФА

РЕСПУБЛИКАМИЗДА мустақилликнинг қарор топиши зиммамизга қатор вазифалар юкламоқда. Хусусан, миллий бойликлардан оқилона фойдаланиш, фуқароларнинг муносиб турмуш ва иш шароитларини таъминлайдиган қудратли, ичил, ривожланиб борувчи иқтисодиётни барпо этиш зарур бўлмоқда. Хўш, бу борада вилоятимизнинг етакчи ҳудудларидан ҳисобланган Қибрай районида қандай ишлар амалга оширилди. Нималарга эришилди-ю, қайси имкониятлар бой берилди.

Куни кеча бўлиб ўтган халқ депутатлари Қибрай район Кенгашининг сессиясида ана шу саволларга жавоб берилди. Унда район ҳокими Акбарали Йўлчиевнинг ҳисоботи, шунингдек, мандат комиссияси ҳисоботи ва ташкилий масалалар сессия кун тартибидан ўрин олди.

— Районимизнинг иқтисодий асосини саноат, қишлоқ хўжалиги, қурилиш, транспорт, ширкатлар ва мулкчиликнинг турли шаклларига асосланган ишлаб чиқариш тармоқлари ташкил қилади, — деди ҳоким, — барча соҳаларда эришилган ютуқлар талайгина. Хусусан, деҳқонларимиз давлатга 52 минг тонна сабзавот, 2050 тонна картошка, 7432 тонна мева, шунингдек 2964 тонна узум топширдилар. «Турон», Нормуҳамедов номли, «Нурота» хўжаликлари деҳқонлари йил бошида берган ваъдаларининг устидан чиқишди. Бироқ бой берилган имкониятлар ҳам оз эмас. Биргина қишлоқ хўжалигини олиб қарайдиган бўлсак, йил давомида ундан қарийб 400 миллион сўмлик кам маҳсулот тайёрланди. Буни «Табиат ниҳоятда оғир келди, техника, ўғит ва бошқа маҳсулотлар қимматлашиб кетди» каби ва шунга ўхшаш турли хил баҳоналар билан оқлаб бўлмайди. Айни пайтда савол туғилади. Нима учун юқорида тилга олинган хўжаликларда йиллик режа бажарилди-ю, қолганларида қолоқликка йўл қўйилмоқда? Бу саволга икки нуқтаи назардан жавоб бериш мумкин: биринчидан, қайси хўжаликда юксак меҳнат интизоми яратилиб, хўжалик раҳбари ва бош мутахассислар ўз вазифаларига масъулият билан ёндошган, деҳқонлар билан бирга ҳамиша ҳамнафас бўлиб иш юритишнинг янги усулларидан фойдаланаётган бўлсалар, ана шу хўжалик ҳамиша олдинда. Одамларининг юзи ёруғ бўлди. Иккинчидан эса, қайси хўжаликларда бу омилларнинг акси бўлса, улар жамият тараққиётининг бундан кейинги мураккаб ривожланиши жараёнида танглликка юз тутишлари аниқ.

Нотиқ шунингдек, районда бир қанча тажриба ва тадқиқот институтларининг фаолият кўрсатаётганлиги, уларга кўплаб ер бериб қўйилганлиги, бироқ бу жойлардан унумли фойдалана олинмаётганлиги хусусида сўз юритди. Ҳозирги иқтисодий қийинчиликлар ва нархлар эркинлиги шароитида аҳолини қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари билан таъминлаш муҳим сиёсий ва ижтимоий аҳамиятга эгалигини ҳисобга олиб, зудлик билан бўш ётган ерлардан фойдаланишга чақирди.

— Районда қишлоқ хўжалигининг, — деди у сўзини давом эттириб, — ривожланишига муносиб ҳисса қўшадиган катта куч бор. Булар ҳудудимизда жойлашган йирик илмий марказлардир. Лекин, улар бу борада оқсаяптилар.

Ҳоким кўрилган бир қанча тадбирий чораларга қарамай қурилиш соҳасида амалга оширилаётган ишларнинг кўнгилдагидек эмаслиги ҳақида гапирди ва бу соҳада нуқсонларга йўл қўяётган ташкилотларни санаб ўтди. Бундан ташқари, у саноат соҳасида қўлга киритилган амалий ютуқлар, савдо-сотиқ борасидаги қилинаётган ишлар, маданий-маиший хизмат кўрсатиш муассасаларининг фаолияти ҳақида, ҳуқуқий-маъмурий органлар хизмати тўғрисида ҳам ахборот берди.

Ҳисобот якунлангач, ҳоким бир қанча депутатларнинг саволларига жавоб берди. Сўнгра ҳисобот юзасидан музокаралар бошланди.

— Ҳокимлик лавозими жорий этилгач, — деди район фахрийлар кенгашининг раиси Жўра Хоназаров, — район ижтимоий-иқтисодий соҳаларида муҳим ўзгаришлар сезилмоқда. Жумладан, биз фахрийларга, шунингдек ёшларга бўлган муносабат ижобий томонга ўзгарди. Бироқ ҳокимнинг қўллаб-қувватлашига қарамай, айрим ташкилотлар қарияларга ғамхўрлик борасида қайғурмаяптилар.

Депутатлардан Э. Султонов солиқ системасидаги ўзгаришлар, С. Иброҳимова депутатларнинг ўз наказларини бажаришидаги муаммолар хусусида гапириб, бир қанча таклифлар билан чиқишди. Район йўл таъмирлаш-қурилиш бошқармаси бошлиғи Ғ. Раҳимов, Ильич паррандачилик ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори Т. Ортиқовлар сўз олишиб, депутатларни барча муаммоларни биргаликда ҳал этишга даъват этдилар.

— Ҳозирги пайтда ижтимоий ҳаётда барқарорликни сақлаб туришдан ҳам муҳимроқ вазифа йўқ, — деди ХДП район кенгашининг котиби Р. Шералиев. — Бунга эришдик ҳам. Лекин бу биздан ишни бўшаштирмасликни талаб этади. Шу боис маданий, оммавий-тарбиявий ишларни жонлантириш, одамларнинг бошини қовуштириб, самарали меҳнат қилишга чорлашимиз зарур.

Сессияда район ҳокимининг 1992 йилдаги иш фаолияти қониқарли деб топилди ва иқтисодий барқарорликни таъминлаш, аҳоли турмуш шароитини яхшилаш, маданий-маърифий ишларни янада жонлантириш ва бошқа соҳаларга оид бир қанча қарорлар қабул қилинди.

Сессия ишида «Ўзбекгаз» концерни раиси И. Азимов, республика машинасозлик давлат концерни раисининг муовини В. Колебердинлар қатнашдилар.

Х. ШАФОАТОВ,
Н. ЯКОВЕНКО.

МЎЛЧИЛИКНИ КЎЗЛАГАН МУРОДИГА ЕТАДИ

ОМБОРЛАРГА ботмон-ботмон ҳосил тушар палла бошланди. Деҳқоннинг хонадони донга, оғилхонаси сомонга тўла бошлади. Аслида ҳам шундай бўлиши керак эди. Мустақиллик шарофати билан замон келиб оғзимиз полвон бўлганда оғизга солиб чайнайдиган ҳечвақо бўлмай турса ана ўшандан ёмони йўқ. Нуринисо кўкламда, ишни бошлаганида ҳам худди шуларни ўйлаган эди. Ҳайрият, эл олдида юзи шувит бўлмади. Яхшиликни, мўл-кўлчиликни умид қилган эди. Муродига етди. Зеро, умид — дунёнинг пойдевори-ку!

Сусамликлар ҳам, чувулдоқликлар ҳам энди Нуринисо Маматовага анча умидвор бўлиб қолганлар. Тўғри, биринчи йили бригадирлик қилганида унга баъзилар ишониб, баъзилар ишонмай юришди. Ҳа, болабоғчада ишлаб юрган хотиндан нима чиқарди, ҳали кўрамиз, бу ҳам номозшомдаги ойга ўхшаган гап: зумда ботади, дейишганди.

Нуринисо йил охирига келиб ёз бўйи тўккан пешона тери натижасида ҳаммани уялтириб қўйди. Ҳатто Оҳангароннинг марказида бўлган бир йиғинда район ҳокими Соғломбек Балашов Собир Раҳимов номли ижара хўжалиги ҳақида гапириб, Нуринисо Маматованинг номини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Бу йил-чи?

Шу савол менга кўпдан тинчлик бермаётган эди. Кўкламдаги изғиринлар, сел, дўл, тошқин. Ерлари дарё бўйларига жойлашган бригадаларга озмунча бехаловотлик келтирдими? Ундан ташқари пайтава топилса этик топилмайдиган ҳозирги замонда Нуринисонинг аҳволи нима кечдийкин? Шу хаёл билан пишиқчиликда тўғри Чувулдоққа бордим. Даладан Нурини изладим. Пайкаллар оралаб бораяпман. Чувулдоқнинг ерлари серсув, ҳосилдор. Помидорлар қип-қизариб пишиб ётипти, ҳавасга тергинг келади. Хў нарида икки қиз ва бир йигит лавлаги термоқда, ундан ҳам нарида бир йигит картошка суғораётган бўлса керак, почаси шимарилган, пешонасини оқ рўмолча билан танғиб олган, қўлида кетмон.

— Нури опам Ҳасан аканинг ерида, сабзи кавлаяптилар,— деди рўпарамдан чиққан хипчагина қизалоқ. Кейин билсам, бу бригадирнинг қизи Тўтинисо экан. Шартнома билан бир гектар ерга лавлаги экибди. Ўттиз етти ўрнига қирқ беш центнер лавлаги топширибди,яна бир тоннадан ортиқроқ лавлагини тўплаб қўйишибди.

— Транспортдан дарак йўқ, ака,— дейди Тўтинисо,— Шуни ҳам олиб кетишганида роппа-роса беш ярим тонна бўларди, кейин помидоримга ўтардим.

— Помидор кўпми?— сўрайман қизалоқдан.

— Бир гектаргина, ўттиз уч тонна топширдик, яна етти-саккиз тонна чиқади, ёғингарчилик бўлмаса ундан ҳам ошади.

— Шунча ерда бир ўзингмисан, иш оғир-ку?

— Нимаси оғир, ҳар йили ўзимиз қиладиган иш, шунга яраша маош дегандай...

— Омадингни берсин, қизим.

— Раҳмат, амаки, бу томон билан юринг,— йўл кўрсатди менга Тўтинисо,— У томон сув, ҳув ана, жангачамнинг ери ёқалаб борасиз...

Биз Тўтинисо билан хайрлашдик. Эгатлар оралаб бораман. Нарида бир келинчалик карамларга сув тараяпти. Ҳалима Маматова экан. Ҳалима анча камгап чиқди. Бунинг устига жуда ҳаёли. Гапирган гапини зўрға эшитасиз. Ҳаёси бор келинчак— кимёси бор келинчак, деганлари шу кичик жуссали қизга жо бўлгандай туюлди менга. Маълум бўлишича, Ҳалима кўкламда бир гектар ерга карам экиб, ундан 37 тонна ҳосил кўтарибти. Ер бўшагач, обдон қизитиб, гўнг септирипти, суғориб ҳайдаттиргандан сўнг, шу ернинг ўзига кечки карам экибди. Ҳозир карамларнинг олди икки килодан ошади. Ҳосил тугунчалари бу кимёли келинчакка ҳам омад кулиб боққанини кўрсатиб турипти. Шу пайт мен юқорида эслатган сувчи йигит келди. Бу — Сайфиддин, Нуринисонинг ўғли. Саломлашдик. Йигитнинг гапига қараганда, ўн гектарга картошка экибди, ундан 110 тоннадан ошириб ҳосил олаётган эмиш. Кечки картошка ҳам етилай деяпти,— деди Сайфиддин.

Келин-куёвга ҳалақит бермай чайла томон юрдим. Нуринисо бошлиқ биртўп аёллар сабзи кавлашмоқда. Улар билан гурунглашдик. Икки ярим гектар ердан ўттиз тоннага яқин сабзи бериширкан. Ҳозир шартномада белгиланган режа бажарилибди. Сабзиларни асосан Ҳасанбой Тошқуролов оиласи етиштирибди. Ҳар сабзиларки, кичикроқ лавлагини эслатади.

— Асли олмосликман,— дея бир пиёла чой устидаги суҳбатимизда «ёрилиб» қолди Ҳасанбой.— Насибамиз шу ерларга сочилган экан. Нуринисо опам кўкрагимиздан итармади, аксинча, меҳр билан ишга тортдилар. Бундай аёлнинг этагида намоз ўқисанг ҳам арзийди, ҳаммага меҳрибон, ширин сўзию уддабурролиги билан битмаган ишларни ҳам битиртириб юборадилар. Сабзимиз ҳам яхши бўлди. Мажбуриятдан қутулдик, қолгани болаларнинг ризқи, озгина ўзимизнинг деҳқончилигимиз ҳам бор. Бу йилги даромадимизнинг ўзи 50—60 мингдан ошса ошару, кам бўлмайди. Аёлим Шоҳидахон, қайним Одилжон ҳам мен билан бирга. Ҳарҳолда ёмон бўлмадик. Нури опам ҳар гапида энди Чувулдоқда қолинглар, тайёр уй ҳам бор, қурамиз десаларинг ер ҳам берамиз, деяптилар. Насибамиз кўтарилмаган бўлса... тағин пешонада борини кўрамиз-да...

Нуринисо мийиғида кулиб, жимгина бизни тинглаяпти. Дарвоқе, жумҳуриятимиз мустақиллигининг бир йиллиги нишонланган кунда унга ҳам мустақиллик медалини беришибди. Бригадир билан ўтириб сарҳисоб қилдик: пиллани улар 125 фоизга адо этишибди, помидор, эртаги карам, сабзи юқори кўрсаткичлар билан топширилибди. Кечки картошка билан карам режаси ҳам оширилиб бажарилишига гумон йўқ.

— Бу ютуқлар ёлғиз меники эмас, бутун Чувулдоқники. Уни етиштириш учун Менгул Умурзоқова, Тожинисо Аширова, Робияхон Аҳмедова, Турсуной Ўрозбоқова, Гулавзия Сотиболдиева, Собиржон Умиров ва бошқалар фидойилик билан ишладилар, — дейди Нуринисо, — аёлларимизнинг ҳаммаси фариштаюсаришта. Исрофгару бериштаси ҳам бор эди, қишлоқчилик, ўртага олдик. Ҳозир қишлоқда ишга чиқмайдиган аёлнинг ўзи йўқ. Шулар боис медал тақиб, Нури бригадир, деган ном олдим. Элдан айлансанг оз. Яхшиликнинг баҳоси, ёмонликнинг жазоси йўқ, деганлари шу бўлса керак...

Бригада даласидан қайтаётиб, қайси кунги учрашувда Собир Раҳимов номли ижара жамоасининг раиси Юсуфали Донабоевнинг бир гапи ёдимга тушди. У Нуринисо ҳақида гапириб, номозшомда чиққан ой ботмайди, деган эди. Бу ҳақ гап экан.

М. ҚАЮМОВ.

● СУРАТДА: Тошкент вилоят Чернобиль жамиятининг раиси О. Тўрахўжаев ўз муовини М. Аъзамов билан суҳбатлашмоқда.

Сураткаш Х. СОЛИҲОВ.

«ҚАЕРДАСИЗ, ЧЕРНОБИЛЛИКЛАР!»

Таҳририятга қарашлари жиддий, гавдали бир йигит кириб келди. Ўтириб суҳбатлашдик. Гаплари бамаъни, айни пайтда Тошкент вилоят Чернобиль жамиятини бошқараётган экан. Оқилхон Тўрахўжаев билан суҳбатимиз мавзуси у бошчилик қилаётган ташкилотнинг тузилиши тарихи ва айни кунлардаги фаолияти ҳақида бўлди.

— Оқилхон, Чернобиль жамиятининг тузилиши ҳақида гапириб берсангиз?

— Бажонидил. Лекин ўрни келганда ўзимнинг ҳам қандай қилиб «чернобиллик» бўлиб қолганлигим ҳақида қисқача гапириб берсам. Асли касбим ҳайдовчилик эди. 1988 йил март ойида ҳарбий комиссариатдан чақириқ қоғози келди. Бордим. Чунки собиқ Совет Армияси сафида десант гуруҳида хизмат қилганлигим учун илгарилари ҳам тез-тез чақирилиб, қайта ҳарбий тайёргарликдан ўтиб турардик. Лекин ўша пайтда бизни ажаблантирган нарса шу бўлдики, икки марта қайта тиббий текширувдан ўтдик. Шу пайтгача ҳеч қачон бундай бўлмаган эди. Кейинчалик ўйлаб кўрсам, Чернобиль фожеасини бартараф этишга энг соғлом, бақувват йигитларни олишган экан. Биз фожеа юз берган Чернобиль атом электр станциясида 83 кун бўлдик.

— Ҳалокат юз берган зонада нима иш билан шуғулланган эдингиз?

— 4-блокдаги машина залида турли ишларни бажардик... 1988 йилнинг июль ойида қайтиб келганимиздан сўнг табиийки, Чернобилда бирга бўлган йигитлар билан учрашиб турдик. Улар ҳар гал ўз соғлиқларидан шикоят қила бошладилар. Охирги йиғилишимиз эса 1990 йил май ойида бўлиб ўтди. Унда Тошкент шаҳар Чернобиль жамиятини тузишга қарор қилдик. Биринчи бўлиб бизнинг ташаббусимизни Ўзбекистон республикаси касаба уюшмалари кенгашининг раиси Б. Алламуродовнинг шахсан ўзи қўллаб-қувватлади. Тошкентда бундай жамият тузилганлигини эшитиб, республикамизнинг турли жойларидан чернобилликлар оқиб кела бошлади. Табиийки, уларнинг ҳам кўпчилиги ўз соғлиқларидан шикоят қилишарди. Биз ташаббусни қўлга олиб, баъзи пайтларда ўз ёнимиздан ҳаражат қилиб вилоятларга бориб, улар билан учраша бошладик. Бундай жамиятлар асосан Андижон, Наманган, Фарғона, кейинчалик эса Қашқадарё, Навоий, Сирдарё вилоятларида ҳам тузилди.

Чернобиль фожеасини бартараф этишда қатнашганлар Киев шаҳридаги тиббий комиссияга бориб соғлиқларини текширтира бошладилар. Шу орада Ўзбекистон республикаси соғлиқни сақлаш вазирлиги қошида ҳам шундай комиссия тузилиб, унга кучли мутахассислар жалб қилинди. Чернобиль фожеаси билан алоқадор беморлар бу ерда аниқланиб, улар ногиронликка чиқарила бошлади. Шу билан бирга 1990 йил собиқ СССР Министрлар совети ҳамда ВЦСПС қарор қабул қилиб, чернобилликлар учун имтиёзлар белгиланди. Собиқ СССР парчаланиб кетгандан сўнг мазкур қарор ҳам ўз кучини йўқотди. Шуни назарда тутиб, 1992 йил 6 апрелда Ўзбекистон республикаси Олий кенгаши ва Ўзбекистон республикаси президенти ҳузуридаги Вазирлар маҳкамаси қарорига биноан ўзбекистонлик чернобилликлар республика ассоциацияси тузилди. Шундан сўнг Тошкент вилоят ҳокими С. Д. Сайдалиевнинг шахсан қўллаб-қувватлаши натижасида Тошкент вилоят Чернобиль жамияти тузилди. Мазкур жамият вилоят адлия бошқармасидан рўйхатдан ўтди. Эндиликда ўзимизнинг ҳисоб рақамимиз бор.

— Сиз бошлаган ниҳоятда хайрли ишни бошланишида ҳам моддий, ҳам маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлаган ташкилотлар бўлдими?

— Ҳа, албатта. Дастлаб бизга Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасининг раҳбари Фахриддин ака Юсупов жуда катта ёрдам кўрсатдилар. Биз мазкур корхонага тегишли босмахонада турли ҳужжат ҳамда қоғозларимизни тайёрлаб олдик. Шу киши ҳануз бизга ғамхўрлик қилиб келмоқдалар.

Лекин афсуски, баъзи жойларда Чернобилда бўлиб, касалланиб қайтган кишиларга ва уларнинг оилаларига яхши эътибор берилмаяпти.

— Айни пайтда жамият аъзоларининг сони нечтага етди?

— Дастлабки ҳисоб-китобларга қараганда вилоятимиз бўйича ҳарбий комиссариатлар 600 дан зиёд кишини Чернобилга йўллашган. Бундан ташқари турли ташкилотлардан ҳам ўз ташаббуслари билан боришганди. Шуларни ҳисобга олсак, ҳозир 900 га яқин киши жамиятимиз ҳисобида.

— Тошкент вилоят Чернобиль жамияти уларга қай тариқа ёрдам кўрсатмоқда?

— Чернобиль фожеасида қатнашганларга турли имтиёзлар берилган. Масалан, улар уй-жой ҳақини 50 фоиз тўлашади. Уй-жойни бепул хусусийлаштириб олишлари, якка тартибда уй-жой қуришлари учун ер майдонлари ҳам олишлари мумкин. Даромад солиғидан ҳам озод қилинганлар. Лекин айрим жойларда баъзи бир сабаблар билан улар ўзларига берилган имтиёзлардан тўла фойдалана олмаяптилар. Биз керак бўлса, жойларга бориб раҳбарлар билан гаплашамиз. Уларга ҳуқуқий маслаҳатлар берамиз. Бундан ташқари вилоятимизнинг ҳар бир район ҳамда шаҳарларида Чернобиль жамияти тузилган бўлиб, уларнинг раислари сайланган. Биз уларга ҳам ёрдам бериб турамиз. Мен шу ўринда бир нарсани алоҳида таъкидлаб ўтишни истардим. Чернобиль фожеасини аср фожеаси деб бежиз аташмаяпти. Чернобилликларни ҳам ҳар бир раҳбар, қолаверса, ҳар бир инсон қўллаб-қувватлаши лозим. Чунки уларнинг ўзлари ҳам, оилалари ҳам бунга жуда муҳтожлар. Яқинда бир воқеа бўлди. Район ички ишлар бўлимига бир иш билан кирсак, у ерда ички ишлар бўлимининг бир ходими ўтирган экан. Гап орасида у ҳам ўзининг Чернобилда бўлганлигини айтиб қолди.

— Гапингиздан маълум бўлаяптики, жамиятингиз аъзолари сони ортиб бориши ҳам мумкин экан-да?

— Фикрингизга қўшиламан. Бизнинг яна бир асосий вазифаларимиздан бири Чернобилда бўлганларни аниқлашдир. Айни пайтда Тошкент вилоят Чернобиль жамиятига Тўйтепа шаҳридаги район ҳокимлиги биносидан икки хона ажратилди. Яқинда телефонлик ҳам бўламиз. Маблағ масаласига келсак, ҳозир аҳволимиз анча оғир. Шу ўринда мен жойлардаги раҳбарлардан бир нарсани илтимос қилардим. Чернобиль фожеасини бартараф этишда қатнашганларнинг кўпчилиги вафот этишди. Лекин уларнинг қари ота-оналари, ёш фарзандлари ҳаёт. Мана шуларга ёрдам кўрсатиш керак. Айбдорларни қидириб ўтирмайлик. (Бу бизга теккан эски касал). Лекин марҳумлар ҳаққи-ҳурмати бу ёрдамни ҳар бир инсон ўзининг бурчи деб ҳисобламоғи керак. Мабодо қайси бир ташкилот ёки хўжалик баҳоли қудрат бизга ёрдам кўрсатишни хоҳласа, мана, марҳамат ҳисоб рақамимиз: **000609768, код 172723336. Тошкент шаҳри, Шайхонтоҳур бўлими, Промстройбанк.**

Суҳбатдош Р. НЕЪМАТОВ.

ҒИШТ ЎЗЛАРИДАН ЧИҚАДИ

АҲОЛИНИНГ қурилиш материалларига бўлган талабини қондириш мақсадида вилоятимизнинг кўплаб районларида ўз имкониятларидан келиб чиқиб ишлаб чиқариш заводлари, цехлар ва кичик корхоналар бунёд этилмоқда. Бекобод районида ҳам, айниқса, ғиштга бўлган эҳтиёж сезиларли эди. Районда бу қурилиш маҳсулотини ишлаб чиқарувчи бир қатор кичик корхоналар барпо этилган. Бироқ буни етарли деб ҳисоблаш мумкин эмас. Яқинда «Хос» жамоа хўжалигида анча йирик бўлмиш ғишт заводи қурилиши тез суръатлар билан бошлаб юборилди.

Айни кунларда шу райондаги «Навбаҳор» давлат хўжалигида ҳам мана шундай ғишт заводи қуриб битказилди. Бу заводлар тўла қувват билан ишга туширилгандан сўнг райондаги ҳар бир хўжаликка кўплаб миқдорда ғишт етказиб берилиши мўлжалланмоқда.

«СОҲИБКОР» КОНСЕРВАЛАРИ

● Халқобод қўрғонида янги консерва заводи маҳсулот ишлаб чиқара бошлади. Тошкент вилоятининг Янгийўл туманидаги бу корхона йилига 1 миллион банка консерва ишлаб чиқариш қувватига эга.

— Консерва тайёрланадиган бу завод узумни дастлабки қайта ишлаш цехидан кейинги иккинчи ўз корхонамиздир, — деди «Соҳибкор» деҳқончилик фирмаси директори У. Абдужабборов.

Дарҳақиқат «Соҳибкор» деҳқончилик фирмаси У. Юсупов номли «Халқобод» ишбилармонлар ва ижарачилар ассоциацияси тартибида мустақил фаолият кўрсатмоқда. Фирма қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини сақлаш, қайта ишлаш ва сотиш билан шуғулланмоқда. Челябинск вилояти ҳамда Красноярск ўлкасида фирманинг «Ҳосилот», «Наврўз» дўконлари ишлаб турибди.

И. АҲМЕДОВ.

• *Ишбилармонлик—давр талаби*

• Қайта ишлаш тармоғи:
САНОАТЛАШТИРИШ ЙЎЛИДАН

«ЎЗБЕКИСТОН беш йиллиги» давлат хўжалиги тарихи олтмиш йилдан ошиқроқ даврни ташкил этади. Суронли колхозлаштириш даврида бошқаларга намуна сифатида ташкил этилган бу хўжалик шу йиллар давомида ривожланди, деҳқончиликни тараққий эттиришда катта ютуқларни қўлга киритди, у билан бирга байналмилал жамоа ҳам камол топди, жипслиги, иноқлиги, аҳиллиги билан зиммасидаги вазифаларни доим муваффақиятли бажарди. Айниқса, хўжаликнинг етакчи тармоғи ҳисобланган пахтачиликни юксалтиришда эгаллаган меҳнат марралари салмоқли бўлди. Шунинг учун ҳам хўжалик вилоятимиздагина эмас, республикамизда ҳам машҳур бўлиб кетди. Унинг номи тилга олинганда таянч, намунали хўжалик деб, айтиш одат бўлиб қолди. Бу жамоанинг деҳқончиликда ҳамкасблар учун ўрнак бўладиган тажриба орттирганлигини, янгиликка, эндигина туғилган илғор усулларни қўллашга интилувчанлигини акс эттиради.

Давлат хўжалигида пахта алмашлаб экишнинг синалган самарали усулига доим амал қилинади. Етакчи экин хўжалик майдонининг эллик бир фоизини эгаллаган. Йигирма беш фоиз ерда чорвачилик учун керак бўлган озуқа экинлари — беда, ем-хашак, маккажўхори ва шу кабилар ўстирилади. Қолган қисмида сабзавот етиштирилади, боғ-роғлар ташкил этилган.

Хўжалик ишчи-хизматчиларининг пахтачилик соҳасидаги ишлари ҳақида ёзмаса ҳам бўлади. Бу ҳаммага маълум ва машҳур. Ушбу мақолада чорвачилиги ҳақида ҳам тўхтамоқчи эмасмиз, унинг ўзи таҳлил қилиш учун битта мавзу. Хўжаликда янги тармоқ — қайта ишлаш саноатининг барпо этилаётганлиги, бу йўлда эришилган, бошқаларга намуна бўладиган тажриба, бу соҳани ривожлантириш бўйича қилинажак ишлар, унинг айрим муаммолари ҳақида гап боради.

Ҳозирги бозор иқтисодиётига ўтиш даври ҳар бир корхона ёки хўжалик раҳбари олдига жуда кўп муаммоларни кўндаланг қўймоқда. Уни тўғри ва оқилона ҳал қилиш эса ниҳоятда мураккаб вазифадир. У ишбилармонликни, давр нафасини зийраклик билан илғаб олишни, унинг талабларига жавоб берадиган чора-тадбирларни амалга оширишни тақозо этмоқда. Бунинг учун ҳар бир ишни етти ўлчаб бир кес қабилида рўёбга чиқариш лозим. Шошмашошарлик, таваккалчилик бозор иқтисодиётига ёт нарсадир.

Шу нуқтаи назардан қараганда «Ўзбекистон беш йиллиги» давлат хўжалиги жамоаси саъй-ҳаракатларининг замон талабига мослигини ҳаётнинг ўзи кўрсатиб турипти. Бу ишга қўл урган жамоа хўжалиги зарар кўрмаяпти, аксинча у янги даромад манбаи бўлиб хизмат қилмоқда.

«Ўзбекистон беш йиллиги» давлат хўжалигида бу мақсад йўлида қўйилган дастлабки одимлар самараси унга бўлган эътиборни янада кучайтириб юборди. Илгари етиштирилган барча қишлоқ хўжалик маҳсулотларини фақат хом ашё сифатида сотилишидан кам наф кўриларди. Қайта ишлаш тармоғининг пайдо бўлабошлашиёқ фойданинг анча ошишига олиб келди.

Хўжаликда турли қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишловчи кичик корхоналар бирин-кетин ишга тушабошлади. Улардан бири колбаса цехи бўлди. Илгари етиштирилган барча гўшт давлатга топширилган бўлса, эндиликда ортиқчасини шу ернинг ўзида қайта ишлаб, тайёр маҳсулот қилиб чиқариш йўлга қўйилди. Цехнинг қуввати ҳам чакки эмас. Ҳар куни беш юз килограммгача колбаса маҳсулотлари тайёрлаш мумкин. Уни хом ашё билан асосан хўжаликнинг ўзи таъминлайди, айни вақтда қўшни хўжаликлардан ҳам харид қилинади. Цех маҳсулотлари биринчи навбатда хўжалик меҳнаткашларига сотиляпти, мактабларга, болалар боғчаларига етказиб берилянти.

Хўжалик аъзолари оилалари дастурхонида шу ернинг ўзида ишлаб чиқарилаётган яна қатор маҳсулотлар ҳам пайдо бўлди. Дўконлардан сутни қайта ишлаш туфайли ҳосил қилинган қаймоқ, пишлоқ, бринза, сариқ ёғлар бемалол харид қилинадиган бўлди. Илгари бундай озиқ-овқат маҳсулотларининг айримлари умуман бўлмасди, бўлганда ҳам оз миқдорда, онда-сонда бўларди. Эндиликда эса зарур бўлиб қолганда уларни қидириб узоққа бориш, бозорга чиқишнинг ҳожати қолмади. Хўжалик марказида ва қишлоқлардаги дўконлардан ҳар куни харид қилиш мумкин. Бу сутни қайта ишлаш цехининг қурилиши шарофати бўлди. Бунинг учун асбоб-ускуналар четдан келтирилди. Асосан бартер усули ҳисобига олинди.

— Ҳозирча сут цехимиз тўла қувват билан ишламаяпти, дейди хўжаликнинг бош иқтисодчиси Рауфжон Ҳатамов.— Ярми даражасида маҳсулот бермоқда. У беш юз килограммни ташкил этаяпти. Ваҳоланки, цехда ҳар куни бир тонна атрофида маҳсулот тайёрлаш мумкин. Хом ашё кўпайгач, тўла қувват билан ишлаши мумкин. Ўшанда сут маҳсулотларини хўжаликдан ташқари жойларда ҳам сотиш имкони туғилади. Ҳозир сутнинг ҳар литри давлат нархидан ҳам камроқ баҳода сотиляпти. Хўжалигимизда ишлаб, эндиликда кексалик нафақасини олаётган фахрийларимизга бир неча баравар арзонлаштириб беріляпти. Улар ҳар литри учун бир ярим сўмдан тўлайдилар.

Хўжаликда томорқа учун ер ажратиш ишлари кенг кўламда олиб бориляпти. Кейинги икки йил ичида 32 гектар ер шунга ажратилди. Унда 400 та участка ажратиб берилди. Ҳар бирининг ўлчами саккиз сотихдан иборатдир. Хўжаликнинг ер участкалари олган ишчи-хизматчиларининг айримлари янги уйларга кўчиб ҳам кирдилар. Аксарият кўпчилик эса ҳали қурмоқда. Уларнинг турли хил бинокорлик материалларига бўлган эҳтиёжларини қондиришга кўмаклашиш мақсадида қатор чора-тадбирлар кўрилмоқда. Етиштирилган қишлоқ хўжалик маҳсулотларини етказиб бериш эвазига ёғоч-тахта келтирилмоқда ва якка тартибда уй-жой қурувчиларга тақсимланмоқда.

Ғишт заводининг барпо этилиши ҳам айни муддао бўлди. У тўла қувват билан ишлайбошлагач, ҳар йили қурилишлар учун уч миллионта ғишт етказиб берадиган бўлади. Бу билан хўжаликнинг турли иншоотларию иморатлари, якка тартибда уй қурувчиларнинг шундай муҳим қурилиш материалларига бўлган талаби тўла қондириладиган бўлади.

Ҳозирги вақтда ҳам хўжаликда асосан қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлаш корхоналарини бунёд этиш ишлари давом этмоқда. Чунончи, тери ишлаш цехи жадал қурилмоқда. Унда ҳар йили юзлаб қора мол терисига ишлов бериб, чарм ва кўн тайёрлаш ўзлаштирилади. Маҳсулот ишлаб чиқариш учун хом ашёни хўжаликнинг ўзи етказиб беради, ҳатто четдан ҳам хом териларни харид қилиш назарда тутилмоқда. У йил охиригача ўзининг дастлабки маҳсулотини бериши керак. Режа шундай тузилган. Қурилишнинг бориши шундай бўлишига шубҳа қолдирилмайди.

Хўжаликда қад кўтараётган яна бир кичик корхона мева-сабзавот маҳсулотларини қуритишга мўлжалланган. Ўнлаб ишчи-хизматчилар меҳнат қиладиган бу цех ҳар йили миллион сўмлик мева-сабзавотларни — пиёз, узум, сабзи, ўрик ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қуритиб беради. Бу билан мева-сабзавотларни хўжаликка бўйсунмайдиган қайта ишлаш корхоналарига ташишдан, йўл-йўлакай бўладиган исрофгарчилик —нобудгарчиликдан халос бўлинади.

Хўжаликда етиштирилиб қайта ишланаётган яна бир экин бор. У ҳам бўлса босмадир. Сочни бўяшда ишлатиладиган бу атторлик буюми илгари Эрондан келтириларди. Унинг бозори чаққон эканлигини илғаб олган жамоа бу сердаромад маҳсулотни ўзида ўстиришга аҳд қилди. Бамаслаҳат қилинган иш натижаси чакки бўлмаяпти. Мана, уч йилдирки, дурустгина даромад бермоқда. Уни қайта ишлаш учун Италиядан махсус тегирмон ҳам сотиб олинди. Қора буғдой (гречиха)нинг дармондорига қанчалик бойлигини ҳамма яхши билади. Айниқса, у қанд касали билан оғриган беморларга сув ва ҳаводек зарур. Шуни ҳисобга олиб, хўжалик раҳбарлиги бу шифобахш дон ўсимлигини ҳам экишни йўлга қўйди. Бу йил 40 гектар ерга шундай экин экилди. Олинган ҳосил мактабгача ёшдаги болалар муассасаларига кўпроқ етказиб берилмоқда, беморлар ҳам олишяпти.

Хўжаликда қанд лавлаги майдони ҳам кенгаймоқда. Ҳозирча унинг майдони саккиз гектарни ташкил этиб турипти. Ўтган йили у икки ярим баравардан камроқ ерга экилган эди. Маълумки, бу серҳосият ўсимлик таркибида ўн икки фоизгача ва ундан ҳам кўпроқ соф қанд-шакар бўлади. Ҳозирча уни бирор жойда қанд заводида қайта ишлатиб келиш назарда тутилмоқда. Кейинчалик шундай корхона қуриш нияти ҳам бор.

— Бозор иқтисодиётига ўтиш даври жуда машаққатли бўлмоқда,— дейди хўжалик директори Собир Қобулович Султонбеков.— Собиқ СССР даврида йўлга қўйилган иқтисодий алоқалар ришталарининг барбод бўлиши уни янада чигаллаштириб, мураккаблаштириб юборди. Бу ҳар соҳада, айниқса, иқтисодиётда шу вақтгача дуч келинмаган муаммоларни вужудга келтирди. Аммо Президент фармонлари бизни бу мушкулликдан халос этмоқда.

Масалан, ўтган йили етиштирилган пахтамизнинг ҳажми 9125 тоннани ташкил этди. Фармонга мувофиқ ихтиёримизда қолдирилган «оқ олтин»дан 309 тонна тола тайёрладик. Унинг ҳар бир тоннасини 122 минг сўмдан сотдик. Шундай қилиб, кўрилган соф фойда 10 миллион 621 минг сўмни ташкил этди. Қайта ишлаш тармоғи корхоналари асбоб-ускуналари шундай маблағлар ҳисобига олинмоқда. Уларнинг кўпчилиги собиқ қардош республикалардан, уларда йўқлари чет эллардан сотиб олиняпти.

Жамоамизнинг энг муқаддас орзу-умиди етиштирилаётган пахтани тайёр маҳсулотга, яъни газламалар, кийим-кечаклар тайёрлашгача бўлган жараённи тўла ўзлаштиришга эришишдан иборатдир. Бу йилги ҳосилни ҳам тўла териб олсак, белгиланган марраға эришсак шу мақсад сари яна битта катта одим ташлаган бўламиз. Жамоамиз, ҳар бир ишчи, хизматчи, ходимимиз ҳозирги кунларда шу ташвиш билан яшамоқда ва меҳнат қилмоқда. Албатта, у рўёбга чиқади. Бунга ишончимиз комил.

М. МУҲАМЕДОВ.

ЎРТА ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИДА

ФАН ҲАФТАЛИГИ

ТОШКЕНТДАГИ Беҳзод номли 26-ўрта ҳунар-техника билим юрти кўп йиллардан бери заргарлик ва чинисозлик ихтисосликлари бўйича мутахассислар тайёрлайди. Ўқувчиларнинг малакали ҳунар эгаси бўлиб етишишлари учун билим юртида барча қулайликлар яратилган. Билим юрти талабаларининг дунёқарашини шакллантириш мақсадида бу ерда турли мавзудаги ҳафталиклар, етук мутахассислар, олимлар, ёзувчилар ва шоирлар билан қизиқарли учрашувлар ўтказиш одат тусига кирган.

Яқинда фанлар ҳафталигининг ўтказилиши ҳам бунга яққол мисол бўлади. Айниқса, адабиёт фани йўналиши бўйича ўтган ҳафталик ўқувчиларда катта таассурот қолдирди. Атоқли шоира Увайсий таваллуд топган кунга бағишланган мушоира кечаси, ўзбек тили байрами, ўқувчиларнинг ўзлари уюштирган савдо-ярмаркалари— жонкуяр мураббийлар Ақида Юнусова ва Роҳила Юсуповалар билан биргаликда ташкил қилинди.

Ҳафталикнинг сўнгги куни талабалар ҳузурига «Сирли олам» ойномаси ходимлари ташриф буюришди. Учрашувда улар кўпдан бери ўзларини қизиқтириб келаётган коинот сирлари, башоратчилар, ҳайратомуз мўъжизалар, буюк тарихий сиймолар, ноёб ҳислатли одамлар, қор одами, учар ликопчалар тўғрисидаги саволларга жавоб олдилар. «Сирли олам» ходими Соҳиба Абдуллаева ойнома ижодий режалари билан таништирди. Ойнома ходими Б. Қаҳҳоров шеърият мухлисларига янги шеърларидан ўқиб берди.

У. МАНСУРОВА.

ТАҲРИРИЯТГА ХАТ

СУВГА ЗОРМИЗ

... ҲУРМАТЛИ «Тошкент ҳақиқати» таҳририяти! Биз газетангизга ушбу мактубни дилимиз тўлиб-тошиб, фиғонимиз ошиб ёзяпмиз. Иш жойимиз Тошкент шаҳридаги 2-троллейбус парки. Бутун кучимиз, ғайратимизни сарфлаб, шу корхонада ишладик, айримларимиз ҳамон ишлаяпмиз. Арзи ҳолимизнинг мазмуни шуки, бундан ростмана беш йил аввал паркимиздан 500 нафар кишига дала-боғлар берилган эди. Шаҳардан анча олисда бўлган бу жойларни ободонлаштириш, ўзига яраша экин экиб, тирикчилик юргизиш имкони бўлмаяпти. Чунки, дала-боғларга мутлақо сув чиқмайди, электр нуридан ҳам бебаҳрамиз. Йўлимиз эса ўлда-жўлда бўлиб дилни хира қилади. Ярмига шағал тўкилган, ярмида йўқ. Дала-боғлар атрофини ўраш учун маблағ тўпланиб, сим тўр олиб келинган эди. У чириш даражасига етиб, тупроққа қоришиб ётибди.

Биз ишчилар, ернинг умри бекор ўтаётганлигига ачинамиз. Қолаверса, бундай жойлар ҳар бир оиланинг рўзғорига мадад берувчи, маънавий дам олишига имконият яратувчи манба ҳамку. Бунга ким эътибор бериши керак? Корхона раҳбарлари аҳволимиздан хабардор. Аммо ёз бўйи бирон-бир тадбир белгиламади. Сизга ҳозир мурожаат қилаётганлигимизнинг сабаби — келгуси йил баҳорида яна афсус билан қолавермайлик, деяпмиз.

В. ПАИНЕЕВ, Р. РЎЗИБОЕВ, К. ФАХРИДДИНОВ, Ф. НАЖМИДДИНОВ, М. ЗИЕЕВ.

● Диққат: янгилик!

МАШИНА ЎРНИГА ОТ-АРАВА

1 МИЛЛИОН СЎМ ДАРОМАД ҚИЛМОҚЧИМИСИЗ?

ҲА, ҲОЗИР ҳисобдон, ишбилармон раҳбарнинг даври келди. Чунки, бундай дейишга менда асос бор. Яхшиси эшитинг. Тўғрироғи, бир миллион сўм даромад қилишни хоҳлайсизми? Марҳамат!

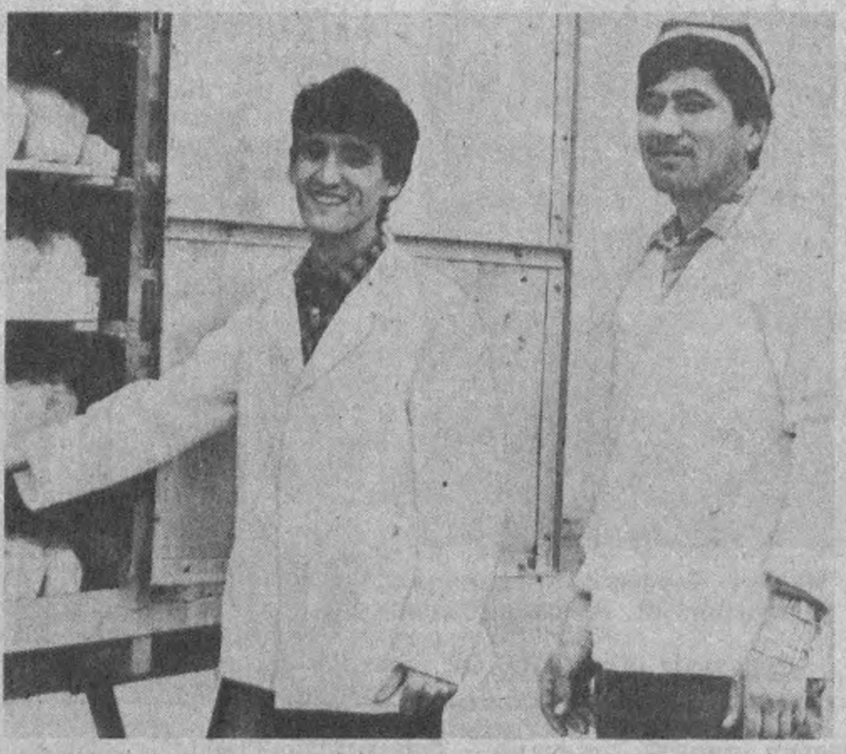

Қуйичирчиқ райони марказида кейинги кунларда нон ташийдиган от-аравалар пайдо бўлиб қолди, деган хабарни эшитган заҳотиёқ, йўлга отландим. Район матлубот жамиятлари уюшмасининг раиси Жўра Отабоев ва матлубот жамиятлари уюшмаси қошидаги дўконлар директори Насрулло Жўраев нималарнидир ҳисоб-китоб қилишиб, ўтиришган экан.

— **Жўра ака, нон ташийдиган машинадан кечиб, от-аравага ўтибсизлар, бунга сизларни нима мажбур қилди?..**

— Ҳисоб, ҳисоб ва яна ҳисоб, — деди Жўра ака. — От-аравага ўтишдан олдин уюшмамизда кўп тортишдик, баҳслашдик. Айрим ўртоқлар, сенга нима бўлди, космос асрида аравага қайтамизми, дейишиб менинг фикримга қўшилишмади. Шундай бўлса ҳам октябрь ойида барча иқтисодчилар, ҳисобчиларни йиғиб, тажриба сифатида Солдатск шаҳридаги аҳолига нонни от-аравада етказиб бериш масаласини қўйдик.

Халқимиз ўз дастурхонини эрталаб, кундузи, кечқурун нонсиз тасаввур қила олмайди. Демак, ҳар куни уларга нон етказиб бериш керак. Қалам ва қоғозни олиб, ҳисоб-китоб қилиб кўрайлик. Илгари 6-автоколоннага қарашли битта машинанинг бир кунлик хизматига 21 сўмдан 30 сўмгача ҳақ тўлардик. Бугун эса 3 минг сўраяпти. Юз баробар ошиб кетди. Машинага ойига 90 минг сўм, икки нафар экспедиторнинг ҳар бирига 4 мингдан маош берсак, яна ортиш-туширишига қўшимча 2400 сўмни қўшсак, бир ойга 100 минг 400 сўм бўлади. Буни ўн икки ойга кўпайтирсак, битта машинанинг бир йиллик харажати 1 миллион 204 минг 800 сўм бўлар экан.

1 ноябрдан бошлаб Орзиқул Нормуродов ва Абдуқаҳҳор Нурматовлар от-аравада халқимизни нон билан таъминлаб туришибди. Энди бунинг ҳисобини қилиб кўрайликчи?! Уларга 7,5 минг сўмдан маош белгилаганмиз. Отнинг емиши учун 5 минг сўм ажратганмиз. 5 минг сўм билан 15 минг сўмни қўшсак, уларнинг ҳар бирининг ойлиги 10 минг сўм бўлади. Умумий ҳаражат эса бир йилда 240 минг сўмни ташкил этади. Мана, сизга техниканинг «фойдасию» зарари. Битта от-арава бир йилда 1 миллион сўм соф даромад келтиради. Мана, сизга жайдарича, формуласиз ҳисоб-китоб.

— **Жўра ака, экспедиторларингиз ишсиз қолишмайдими?**

— Орзиқул ва Абдуқаҳҳорнинг ўзлари экспедитор эдилар. Орзиқул ўз оти билан ишга ўтди. Абдуқаҳҳор эса яқинда 32 минг сўмлик қорабайир от олди. Шу кунлар ичида халқимизга иккита от-арава хизмат қилади.

— **Араваларни ясашга қаерга буюртма бергансизлар?**

— Лойиҳасини ўзимиз чизиб, аравани қишу ёзга мослаштирдик. Уни уюшмамиз қошидаги қурилиш бўлимида қўлигул, ўз касбининг усталари Носир Амирхонов, Шавкат Раҳматуллин, Ким Герасимлар ясашмоқда.

Араванинг таннархи ўртача ўн беш минг сўмга тушмоқда. Унга 900 та бухонка нон кетади. Кимга арава керак бўлса, буюртма бериши мумкин.

— **Қуйичирчиқ районида нечта машина аҳолига нон ташийди?**

— Ўнта машина.

— **Ахир, бу бир йилга ўн миллион сўм пул дегани эмасми?**

— Нимасини айтасиз, бу пул ғойибона пул эмас, халқнинг пулидир.

— **Келгуси режаларингиз?**

— Натижасини кўрайлик-чи. Районимизда бешта матлубот жамияти, битта умумий овқатланиш корхонаси бор. Ҳаммаси бўлиб 90 та нон дўкони халққа хизмат қилади. Худо хоҳласа, нон ташийдиган барча машиналар ўрнига от-араваларни қўйиб, ундан тушган маблағни савдо ходимларининг соғлиғини тиклаш, кам даромадли оилаларга ёрдам, дўконларни таъмирлаш ва бошқа ишларга сарфлаймиз.

... Шундан сўнг район марказидаги нон дўконларида бўлдик. Маҳаллий аҳоли билан суҳбатлашдик. Жумладан, 1-Гастроном дўкони сотувчиси Луция Ҳананова шундай деди:

— Ким нима деса десину, лекин, нон от-аравада келиши биз савдо ходимларига маъқул тушяпти. Чунки, илгарилари машиналар йўлда бузилиб қолиши, бензин йўқлигиданми, халқимизга ўз вақтида нонни етказиб беролмасдик. Ҳамма яхши-ёмон гапларни биз эшитардик. Мана, икки ҳафтадирки, бу муаммоларга чек қўйилди.

Абдуқаюм Қаршибоев ва нуроний отахон Кимбилди Эшонов гапга қўшилишди: «Болам, газитдан келганга ўхшайсан, ким шу таклифни киритган бўлса барака топсин».

— Бу ташаббус вилоятимиз матлубот жамиятлари уюшмаси бошқарувининг раиси Мирзиёд ака Каримжоновдан чиқди, — дея тушунтира кетди Жўра Отабоев, — у киши қишлоқларда кўп ишлаган. Ҳозирги иқтисодий танг ҳолатни ҳам яхши тушунади. Ўша кишининг гапидан сўнг бу тадбирга бизлар биринчи бўлиб қўл урдик. Маъқул кўришса, бошқа районлар ҳам шу услубда ишлай бошлайдилар.

— Жуда соз, — дейишди отахонлар, — ёз, кўпроқ ёз... Ахир от нима учун яратилган. Ҳамма нарсани ўз жойида шароитга қараб ишлатишимиз лозим. Кўчаларимизда битта бўлса ҳам машинанинг заҳарли тутунидан, шовқинидан қутулибмиз. Шунисига ҳам шукр... Илгарилари нонларимиз буришиб, эзилиб келарди. Ҳозир эса худди тандирдан узилгандек иссиқ, бўрсилдоқ нонлар келтирилмоқда. Бу савоб ишларни бошқалар ҳам қилишсин, шуларни ёз, ўғлим, — деб икки отахон бухонка нонларни белбоғларига ўраб, дуо қила-қила жўнаб кетдилар...

Даврон АҲМАД, «Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

● СУРАТЛАРДА: Қуйичирчиқ райони матлубот жамиятлари уюшмаси ҳаётидан лавҳалар.
МУАЛЛИФ суратлари.

МАКТАБДА МИЛЛИЙ МАДАНИЯТ МАРКАЗИ

ПОЙТАХТИМИЗДАГИ Муқимий номли мактабда миллий маданият маркази ташкил қилинганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ. Шу вақт ичида бу ерда анчагина ишлар қилинди. Эски ўзбек ёзувини ўрганиш, нутқ маданияти, миллий мусиқа, ўзбек адабиёти, тарих каби тўгаракларда ўқувчилар ва ўқитувчилар фаол иштирок этмоқдалар. Яқинда мактабда доира тўгараги ҳам иш бошлади.

Бундан ташқари мактабда фольклор гуруҳи ҳам тузилди. У яқинда Миробод туманида ўтказилган кўрикда иштирок этиб ғолиб деб топилди. Бунда М. Мирхусанова, Ш. Қосимов, О. Тожибоева, М. Ғозиева, М. Яхёева, З. Мирзажонова каби ўқитувчи — санъаткорларнинг ҳиссаси катта бўлди.

Айни кунларда мактабда «Олтин куз» анжуманини ўтказишга ҳозирлик кўриляпти.

●

«ИҚБОЛ» ИШ БОШЛАДИ

ПОЙТАХТ шаҳар Миробод районидаги Манжара кўчаси йил сайин обод бўлиб бормоқда. Кейинги йилларда бу ерда икки қаватли турар жой биноси, Фурқат боғи ёнида эса шинам чойхона, ошхона битказилиб, ишга туширилди. Чойхона замонавий лойиҳа асосида қурилган бўлиб, боғ қўйнида 120 ўринли ёзги сўрилар қўйилган.

Куни кеча мазкур кўчада янги «Иқбол» савдо дўкони иш бошлади. Бу дўконда Ўзбекистон ва чет элларда тайёрланган турли хил кийим-кечаклар ҳамда шу кеча-кундузда камёб ҳисобланган замонавий мебеллар сотилмоқда. Дўкон ходимлари харидорларга юксак савдо маданияти асосида хизмат кўрсатмоқдалар.

И. РУСТАМОВ.

Муҳаррир Н. НАСИМОВ.

● Пахтазор илҳомлари

ЮРТ ДАРДИ

Қуёш нокас эмас, булутлар нокас,
Ногоҳ тўкиб қолар оби-дийдасин.
Куз тугаб, илк аёз бошлаганда дарс,
Пахтакор деҳқонга тажанглик расм.

Қуёшдан куз ҳақи токи бор экан,
Чаноқ чангаллашдан толмайди деҳқон.
Ҳатто санчилса ҳам турфа хил тикан,
Дардини кимгадир ёрмайди деҳқон.

Толеъ йиғиш бирла умри безаклик.
Деҳқон сулоласи шунинг-чун мангу.
Неча авлиёдан эрур у бахтлик,
Унинг-чун юрт дарди, энг буюк қайғу.

...БУЮК ХИРМОНДИР

Толалар шабнамда йиғлаб турганда,
Қизлар аста териб, юзин сурганда,
Мингбир толалардан хирмон тўлганда,
Бу хирмон аслида буюк хирмондир.

Бу хирмон нимадир? — мойдир, матодир.
Чарҳи гардун аро ризқи-атодир.
Қорга қолдирмоқлик аниқ хатодир,
Бу хирмон аслида буюк хирмондир.

Кимдир зўр қуролни этади кўз-кўз,
Кимдир дўстин сотиб, йиғади ризқ-рўз.
Биз хирмон яратсак, бўлиб ёрқин юз,
Бу хирмон аслида буюк хирмондир.

Сен ҳам эй, шаҳарлик, оқ билак дўстим,
Ҳиссангни қўшавер, кулар эди ким?
Бу хирмон қаддини кўтарса ҳарким,
Бу хирмон аслида буюк хирмондир.

ПАҲЛАВОН КЕЛАЖАК

Чарҳга тинчлик керак, тўкин-сочинлик,
Юртга ўз ғурури, жонга бахт керак,
Деҳқон фикратига ёт эрур шумлик,
Ҳосил яратмоққа оташ шаҳд керак.

Тупроқда мужассам экан ризқимиз,
Шунданми тупроқни авайла дерлар.
Деҳқонга кўринмай кузатганмисиз,
Заминни сийпалаб, кунда минг терлар.

Не тонг, кўпларининг ҳаммоми ҳам йўқ,
Дардини айтмаслик бобомеросдир.
— Қорин қалай, — десанг, «Шукур, қорин тўқ»,
Деб, жавоб айлаши мардликка хосдир.

Полвон эмас, паҳлавондир пахтакор,
Улкан хирмонларни кўтарган шулар.
Жиндек ноҳақликдан чекар у озор,
Зарра илтифотдан ғумбурлаб кулар.

Сен эй, истиқлолга етган Ватаним,
Иқболинг шуларни қисматидадир.
Ўксик юракларнинг тикласанг қаддин,
Паҳлавон келажак хизматингдадир.

Турсун МУҲАММАД.

МУХЛИСЛАРИ КЎПАЙМОҚДА

ЯҚИНДА «Баҳор» концерт залида ўзбекистонлик истеъдодли бастакор Дилором Сайдаминованинг сўнгги йилларда яратган симфоник ҳамда фортепиано ва оркестр учун ёзилган мусиқа асарлари зўр олқишлар билан санъат шайдолари эътиборини қозонди. Концертда Ўзбекистон Давлат оркестри ижрочилик савиясининг юқорилиги билан алоҳида ташаббус кўрсатди.

Шу кунги концерт кечасида бастакор Д. Сайдаминованинг, айниқса, II-симфониясини томошабинлар гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

М. Ашрафий номли Тошкент давлат консерваториясининг меҳрибон мураббийси, ўз касбини ниҳоятда севувчи инсон Дилором Сайдаминованинг охирги концертларида мухлислари тобора кўпайиб бораётганлиги бастакорнинг қобилияти ва истеъдодининг бетакрорлигидан далолат бермоқда.

Ҳасан ИБРОҲИМОВ.

МУҲИМ ИХТИСОСЛИКЛАРГА ЭЪТИБОР

ТОШКЕНТ давлат техника дорилфунунининг Олмалиқдаги кон факультетида шаҳар саноати учун малакали мутахассислар тайёрлашга ҳам алоҳида аҳамият бериб келинмоқда. Бугунги кунда уни муваффақиятли тамомлаб, муҳандислик дипломини олган йигит ва қизларни Олмалиқ кон-металлургия комбинатида кўплаб учратиш мумкин. Факультетда «Рангли металлар металлургияси», «Электропровод, ишлаб чиқариш жараёнларини автоматлаш ва технологик комплекслар» каби ихтисосликлар бўйича машғулотлар йўлга қўйилди. Бундай илмий-амалий сабоқларни олиб бориш учун корхоналардан йирик мутахассислар ҳам таклиф этилмоқда.

А. АЛИЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН — ХИТОЙ: ЯНА БИР ҚЎШМА КОРХОНА

«ШАРҚ ТАРОНАСИ» ХУШНУД ЭТАДИ

БАРЧАМИЗГА маълум, «Мелодия» фирмасининг М. Тошмуҳамедов номли Тошкент грампластинкалар заводини эндиликда «Шарқ таронаси» Тошкент ишлаб чиқариш хўжалик бирлашмаси — деб номланганлигидан кўпчилик хабардор бўлмаса керак. Кейинги пайтларда завод маҳсулотларининг камайганлиги, бунинг устига эҳтиёж ҳам пасайганлиги одамлар орасида «граммпластинкалар заводи ёпилиб қолармиш» деган мазмундаги гаплар тарқалишига олиб келди. Ҳозирда завод бирлашмага айланиб фақатгина номи ўзгарди холосми? Йўқ. Бирлашма маъмурияти имкониятлар даражасидан келиб чиқиб тўла қувват билан фойда ҳисобига ишлаш йўлларини излаб, бир қанча янгилик яратишни мўлжал қилиб қўйдилар. Шулардан бири, яъни энг йириги — бирлашма асосида Ўзбекистон — Хитой қўшма корхонаси тузилиб, куни кеча Республика Молия вазирлигида рўйхатдан ўтказилди.

Қўшма корхона тузиш ҳақидаги шартномани Ўзбекистон томонидан «Шарқ таронаси» бирлашмаси ва Янгийўл биохимия заводи, Хитойдан эса «Чайн рикордс корпорейшн» фирмаси вакиллари имзоладилар.

Корхона қудрати йилига 5 миллион кассета ишлаб чиқаришга мўлжалланмоқда. Бунинг учун Ўзбекистон томони ишлаб чиқаришни ташкил этиш учун бино ва ишчи кучи билан таъминлайди. Хитойликлар эса технология, жиҳозлар ва йиғиш учун хом ашёни етказиб беришни зиммаларига олдилар.

Пойтахтимиздан чиқарилган тайёр маҳсулотларни эса нафақат Ўзбекистонда, балки ҳамдўстлик давлатлари, Жанубий Осиё ва Ўрта Шарқ мамлакатлари бўйлаб ҳам сотиш мақсад қилиб қўйилган.

Ш. РУСТАМОВ.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ФЮРЕРНИНГ МАЪШУҚАСИ ҲАЁТМИ?

● Айтишларича, Гитлернинг маъшуқаси Ева Браун 1945 йилда Фюрер билан бирга ўз жонига қасд қилмаган, балки ҳозир ҳам ҳаёт. Бундай овозалар қанчалик асосли?

«Труд» газетасининг сўнгги сонларидан бирида бундай саволга жавобан қуйидаги хабар берилди: Аниқ жавоб бериш мушкул. Турли ривоятлар бор. «Аср» газетасининг сонларидан бирида «Сан» журналига (АҚШ — Канада) асосланиб қуйидаги ахборот босиб чиқарилди.

Адольф Гитлернинг маъшуқаси ва уларнинг никоҳсиз туғилган қизлари Хайди Берлин таслим бўлганидан кейин ҳалок бўлмаганлар ва ҳозир Бразилияда яшашмоқда. Хусусий изқуварларнинг изланиши мамлакат пойтахти Бразилия яқинидаги Луисиания шаҳарчасидаги ҳашаматли қасрга олиб келди. Ева Браун 82 ёшда, қизлари 52 ёшда эди. «Бундан қирқ йил илгари уларни сувости кемасида маҳфий равишда олиб чиқиб кетишган эди», — деб таъкидлайди немис адвокатларининг бири. «Шуниси мутлақ аниқки, — давом этади адвокат,— Еванинг ўлими «уюштирилган» эди, диктатор қолдиқлари ёнидан топилган аёл жасади унинг котибасиники бўлса керак». У Ева ва Хайдининг анча фаровон ҳаёт кечириши билан келишишга тоқати йўқлигини, улар учун ҳаётни «ердаги дўзах»га айлантириш нияти борлигини айтди.

БИЛАСИЗМИ?

● «Химия» атамасини эрамизнинг тахминан 430 йилида панополислик файласуф Зосима ўйлаб топган.

● 1614 йили грек олими Демисциан фанга телескоп ва микроскоп атамаларини олиб кирди.

● Ёруғлик нури призмани кесиб ўтганида ҳосил бўладиган барча рангларни ифодалаш учун Ньютон спектр атамасини таклиф қилган.

● Ҳаммага таниш микроб сўзини унчалик танилмаган француз олими Ш. Седиллов 1879 йили ўйлаб топган.

● Стереохимия атамасини 1888 йили германиялик кимёгар В. Мейер томонидан муомалага олиб кирилди. Бу қисқагина, қулай сўз «атомларнинг фазода жойланиши» деган катта иборанинг ўрнини босади.

● Қадимги Грецияда олов худоси Вулкан деб аталиб, у темирчиларнинг ҳомийси ҳисобланган.

● Цитрон ўсимлиги милоддан аввалги 300 йилда Александр Македонский қўшини томонидан Ўрта Денгиз қирғоқларига келтирилган.

● Бир гуруҳ америкалик олимларнинг айтишларича, стоматолог (тиш доктори) касби ер юзидаги энг кўҳна касблардан ҳисобланаркан. Бундан 40 йил муқаддам Мисрдаги қадимги қабристон очилганда одамнинг учта тиши топилган. Бу тишлар бирбирига олтин сим билан туташтирилган экан.

А. АЛИЕВ тайёрлаган.

ЭЪЛОНЛАР, БИЛДИРУВЛАР

ТАШКИЛОТ АВТОСЕРВИС УЧУН ҚУЙИДАГИ УСКУНАЛАРНИ СОТАДИ:

«ЭЛДИС—1010, 1200» мувозанатлаш дастгоҳлари;

енгил автомобиллар учун кўтаргичлар;

ғилдиракларнинг жойлашувини ростловчи стенд;

шиналарни ўрнатиш ва бўшатиб олиш;

электр вулканизатор;

«Қастрол», «САЕ» фирмаларида чиқарилган автомобиль мойлари ва бошқа ускуналар.

МАНЗИЛИМИЗ: 700099, Тошкент шаҳри, Амир Темур кўчаси, 118-уй, 607-хона.

ТЕЛЕФОНЛАР: (3712) 34-25-81, 34-66-44.

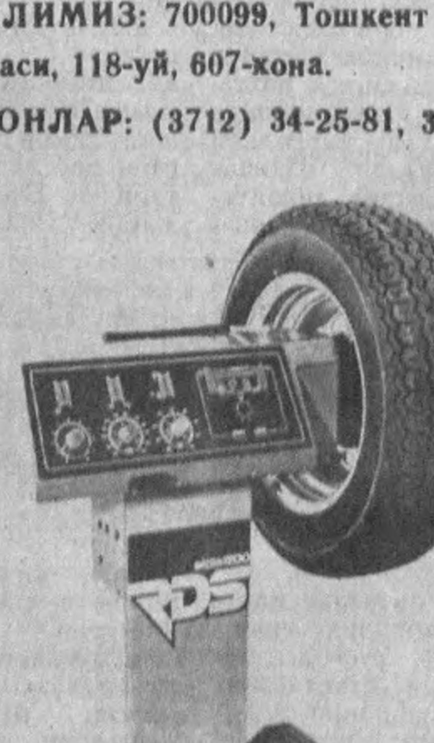

Станок балансировочный „eldis-1200"

Тошкент ҳақиқати

МУАССИСЛАР: ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ВИЛОЯТ КЕНГАШИ ВА «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖУРНАЛИСТЛАР ЖАМОАСИ.

БИЗНИНГ МАНЗИЛГОҲ: 700000 ТОШКЕНТ, ГСП ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Телефонлар:

ХАТЛАР ВА ОММАВИЙ ИШЛАР БЎЛИМИ — 33-40-48.
АХБОРОТ, ЭЪЛОНЛАР ВА ТИЖОРАТ БЎЛИМИ 33-99-15

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концернининг босмахонаси. 700000, Тошкент, ГСП, Ленинград кўчаси. Газета офсет усулида А—2 форматида босилади. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Навр кўрсаткичи: Г-457. Индекс: 64672. Босишга топшириш вақти— 20.30. Босишга топширилди — 20.30. 31730 нусҳа босилади.